

RAKENNUSHISTORIALLINEN SELVITYS

HUVILA BRÅVALLA

Rajasaarentie 6, 00250 Helsinki

Työn tilaaja: Helsingin kaupungin kiinteistövirasto, tilakeskus
Tilaajan yhteyshenkilö: Tilakeskus / Investoinnit / Teemu Metsälä

SISÄLLYSLUETTELO

1. Perustietolomake	5
2. Johdanto	7
3. Kaavallinen tilanne ja historia	9
4. Bråvallen ominaispiirteet	13
4.1 Nykytilanteen julkisivuvalokuvat	18
5. Laajuustiedot	20
5.1 Suunnitteluperiaatteet ja materiaalit	20
6. Muutos- ja korjaushistoria	21
6.1 Muutostyöt	22
6.2 Aikajana	24
6.3 Rakennuksen vaihteellisuus kaavioina	26
7. Rakennuskohtaiset liittymät	48
8. Valokuvia sisätiloista	51
9. Yhteenveto	56
10. Lähdeluettelo	57
11. Liite	58

1. PERUSTIETOLOMAKE

Kohteen nimi	Huvila Bråvalla
Arkkitehti	Theodor Höijer
Muut alkuperäiset suunnittelijat	-
Pääurakoitsijat	-
Suunnitteluajankohta	lokakuu 1875
Rakennuslupa	piirustukset leimattu 13.11.1875
Käyttöönoton ajankohta	Vuokratilikirjojen mukaan Bråvallen ensimmäinen haltija on maksanut vuokraa huvilatontista 1.1.1883 lähtien.
Alkuperäinen käyttötarkoitus	Asuintalo
Nykyinen käyttötarkoitus	Sosiaaliviraston ja ryhmäperhepäiväkotikäytössä ollut päiväkotirakennus, joka on nyt tyhjiä. Käynnissä asemakaavan muutostyö.
Omistus	Helsingin kaupunki
Kaava	Uusi yleiskaava 1986, osoitettu julkisten lähipalvelurakennusten mukaisena YL-alueena.
Kohteen koko	Bruttoala 694 brm ²
Suojelustatus	Suojeltu merkinnällä SR-1

2. JOHDANTO

Tarve tälle rakennushistorialliselle selvitykselle on syntynyt, koska rakennuksen nykyinen omistaja Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskus arvioi rakennuksen kunnostustoimenpiteitä ja käyttötarkoitusta tulevaisuudessa. Selvityksessä tarkastellaan tontin kaavallista tilannetta ja sen historiaa, rakennuksen ominaispiirteitä, laajuutta, suunnitteluperiaatteita ja muutos- ja korjaushistoriaa.

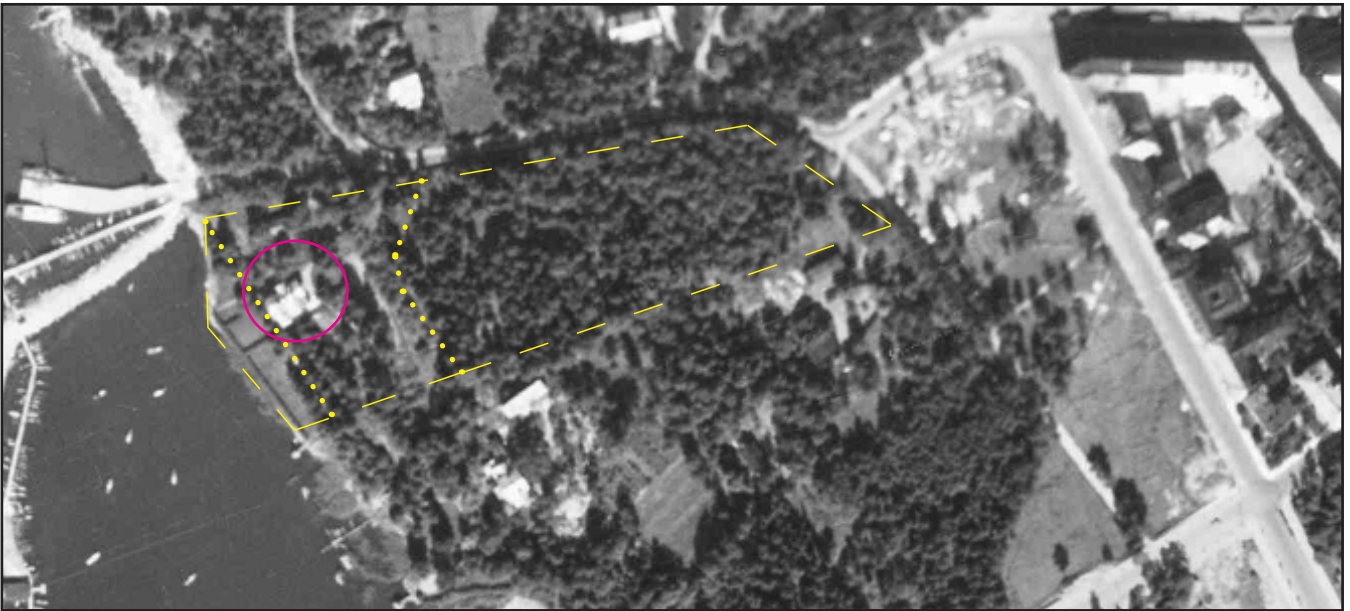
Huvila Bråvalla rakennettiin asuinkäyttöön 1800-luvun loppupuolella Helsingin kaupungin vuoraamalle niin sanotulle huvilatontille. Vuodesta 1939 eteenpäin rakennus toimi päiväkotina, jonka alimmassa kerroksessa sijaitsi vielä 1980-luvun alussa talonmiehen asunto. Päiväkotitoiminta loppui rakennuksessa vuonna 2011. Päiväkotitoiminnasta tällöin vastannut hallintokunta Sosiaalivirasto ilmoitti luopuvansa rakennuksen käytöstä lopullisesti, koska rakennuksen tilat eivät soveltuneet kaikilta osin nykyaikaiselle päiväkotitoiminnalle ja sisäilman laatu aiheutti työnteekijöissä ja lapsissa oireilua. Jatkotutkimuksissa selvisi, että sisäilmaongelmat edellyttävät kattavaa peruskorjausta sekä paloteknisen suunnitelman päivittämistä viranomaisten vaatimusten mukaiseksi. Edellä mainitun takia rakennus on ollut tyhjä vuodesta 2011 eteenpäin.

Selvitys tarjoaa lähtökohdat kaavalliselle tarkastelulle ja huvilan kunnostuksen suunnittelulle. Selvitys on painotunut lähdeaineiston kokoamiseen ja sen tulkintaan. Rakennuksesta on löytynyt useita piirustuksia, mutta vain vähän kirjallista aineistoa. Löydetty valokuvamateriaali oli vähänlaista, ja vanhimmat löydetty valokuvat ovat 1900-luvun puolivälistä.

Valokuvat, piirustukset ja kaaviot, joissa ei ole mainittu lähdettä, ovat tekijän ottamia ja laatimia.

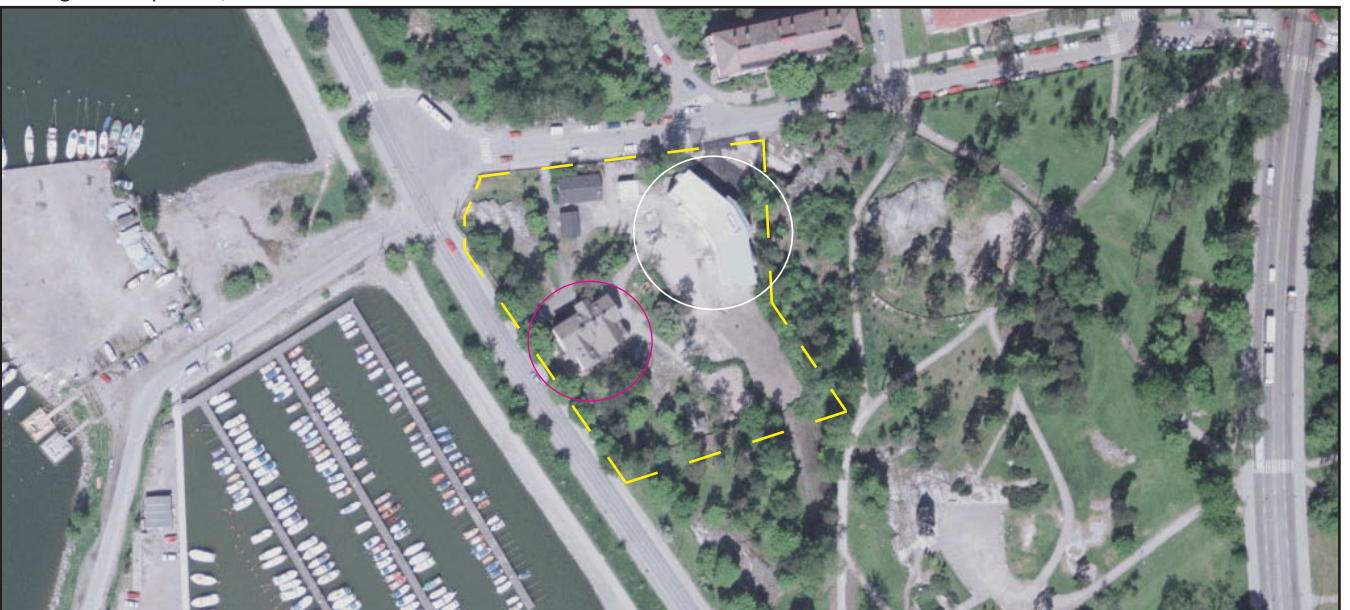
Huvila Bråvalla kuvattuna idästä 1956. HKM.

Ilmakuva vuodelta 1932. Huvila Bråvallen tontti on rajattu katkoviivalla ja vuoden 1933 tonttialueen muutos on merkitty pisteviivalla. Huvila Bråvalla on merkitty punaisella ympyrällä . Helsingin karttapalvelu, 2014.

Ilmakuva vuodelta 1964. Huvila Bråvallen tontti rajattu keltaisella. Tontin ympäri kulkee aita erottaen sen puistoalueesta. Helsingin karttapalvelu, 2014.

Ilmakuva vuodelta 1988. Bråvallen tontille on rakennettu uusi päiväkotipiilopirtti, joka on merkitty valkoisella ympyrällä. Helsingin karttapalvelu, 2014.

3. KAAVALLINEN TILANNE JA HISTORIA

Huvila Bråvalla sijaitsee Helsingin Taka-Töölössä, Sibeliuksen puiston luoteiskulmassa. Helsingin kaupunki alkoi vuokrata tontteja nykyiseltä Taka-Töölön alueelta 1820-luvulla. 1840-luvulla tehtiin vuokra-alueiden jatkosuunnitelma, jossa vuokrattavat tontit nimettiin ”huvilatonteiksi”. Tämä tarkoitti, että tontin sai hyödyntää osin asuin- ja osin talouskäyttöön. (KL, 2013.)

1800-luvulla Bråvallen tontti numero 55 oli kolmiomainen rajautuen pohjoisessa yleiseen maantiehen (nykyään Rajasaarentie), lounaassa Humallahteen ja kaakossa Huvilatonttiin 56. Tontti sijaitsi alueella, jota kutsuttiin Humlebergiksi. Vuoden 1895 rakennuspiirustuksien mukaan huvilatontti sai nimen Eriksberg ja itse huvila nimen Bråvalla. Bråvallen tontti numeroitiin uudelleen, joten vuonna 1912 se oli muuttunut huvilatontiksi 24. Tonttia ympäröivät huvilat Ulfåsa, Haga, Lepola, Miramar ja Kinnekulle.

Vuonna 1933 asemakaavan huvila-alue muutettiin puistoalueeksi, jolloin Huvila Bråvallen vuokratontti pienentyi koskemaan vain päärakennuksen lähiympäristöä ja kaavassa olleet puistoalueet siirtyivät osittain julkiseen käyttöön. Toiminta muuttui asuinkäytöstä päiväkodiksi 1939 ja Bråvallen tontti myytiin Helsingin kaupungille 1942. 1940-luvulla Bråvallen tontin itäosa oli metsittynyt, mikä vaikutti myöhemmin Sibeliuksen puiston puistomaiseen. Asemakaava uusittiin vuonna 1986, jolloin Huvila Bråvallen tontti erotettiin Sibeliuksen puistosta julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueeksi ja pian tontille rakennettiin uusi päiväkotipiilopirtti. (KSV, 2014.)

Bråvallen tontin ympärillä olevat huvilat tuhoutuivat ajan mittaan. Myös tontti ja sen ympäristö ovat muokkaantuneet. Nykyään tontin lounaispuolella kulkee Merikannontie ja Rajasaareen on perustettu pienvenesatama. Tontti rajautuu myös Sibeliuksen puistoon ollen näin osa Sibeliuksen puiston maisemaa, vaikka se onkin erotettu aidalla omaksi alueekseen.

Päiväkotitoiminnasta vastaava hallintokunta Sosiaalivirasto toimi huvila Bråvallen käyttäjänä vuoteen 2011 saakka. Siitä lähtien rakennus on ollut tyhjä, koska sille ei ole löytynyt uutta käyttäjää Helsingin kaupungin omien toimijoiden piiristä. Tontilla olevat piha-alueet ovat päiväkotipiilopirtin lasten käytössä.

Tällä hetkellä kiinteistön omistaja kiinteistöviraston tilakeskus arvioi kaikkien tontilla sijaitsevien rakennusten tulevaisuutta ja käyttöä, mukaan lukien uuden päiväkotirakennuksen rakentamiseen varautumista Rajasaarentien varteen pumppaamovaraston kohdalle ja Huvila Bråvallen osoittamista muuhun käyttöön. (KV, 2014.)

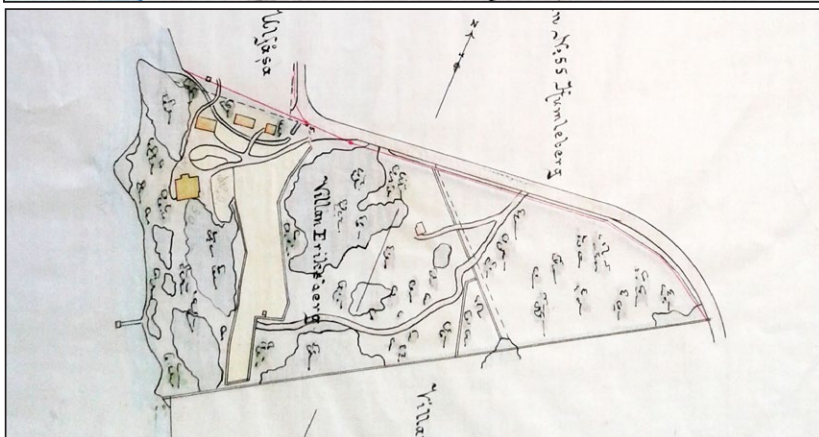

Ilmakuva vuodelta 2012. Huvila Bråvallen tontti on rajattu keltaisella. Piilarakennuksiin ja tonttiliittymään on tullut muutoksia. Helsingin karttapalvelu, 2014.

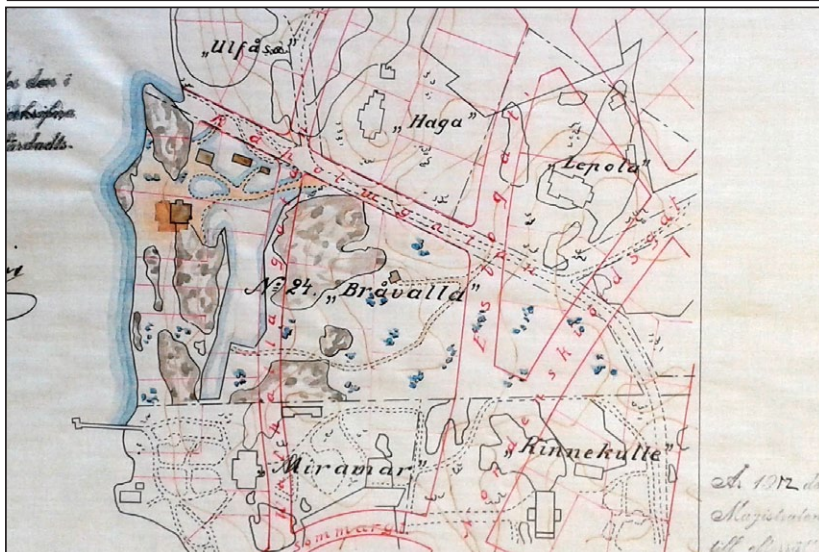
Huvila Bråvallen asemapiirros vuosilta 1875 – 1987.

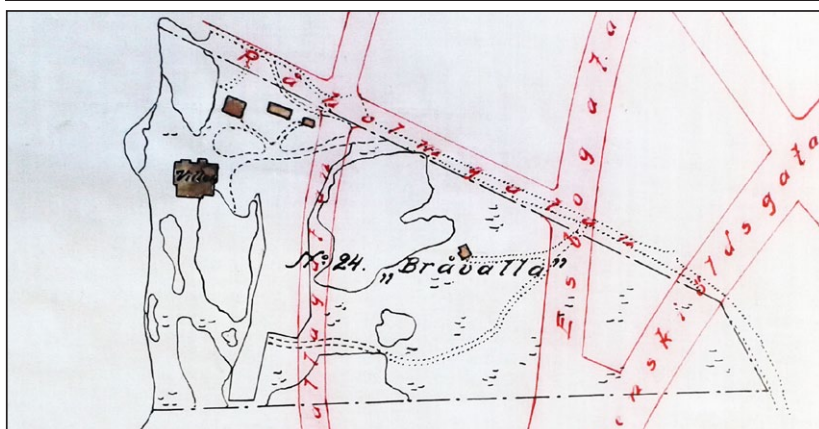
1875. Tontti nro 55 Humlebergin alueella. Huvila Bråvalla on merkitty "ehdotetuksi asuinrakennukseksi" pienen kukkulan päälle. Tontilla on myös torppa ja kolme piharakennusta. HKA, 2014.

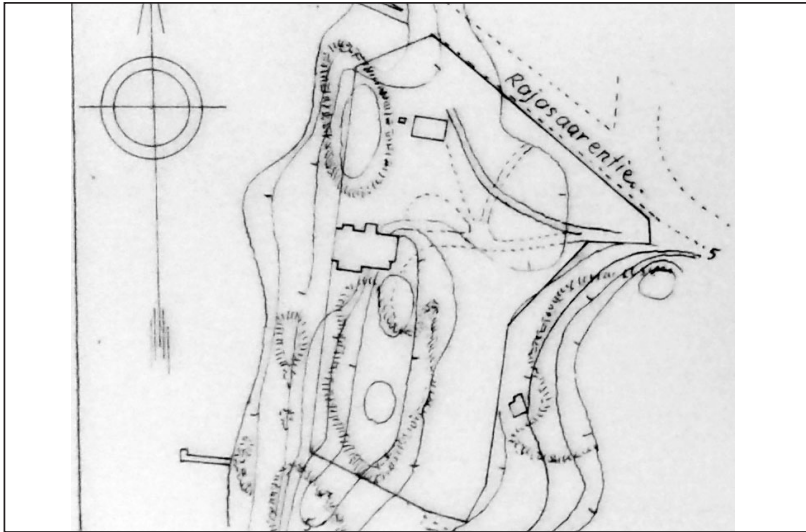
1895. Huvilatontin nimi on muutettu Eriksberg'ksi. Ympäröivät piharakennukset ovat muuttuneet. HKA, 2014.

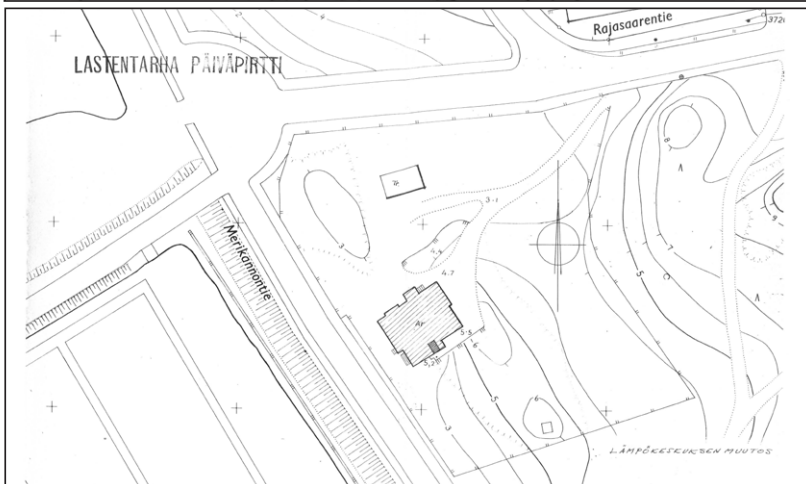
1912. Tontin numero vaihtui 24:ksi. Bråvallen laajennus on osoitettu myös asemapiirroksessa. HKA, 2014.

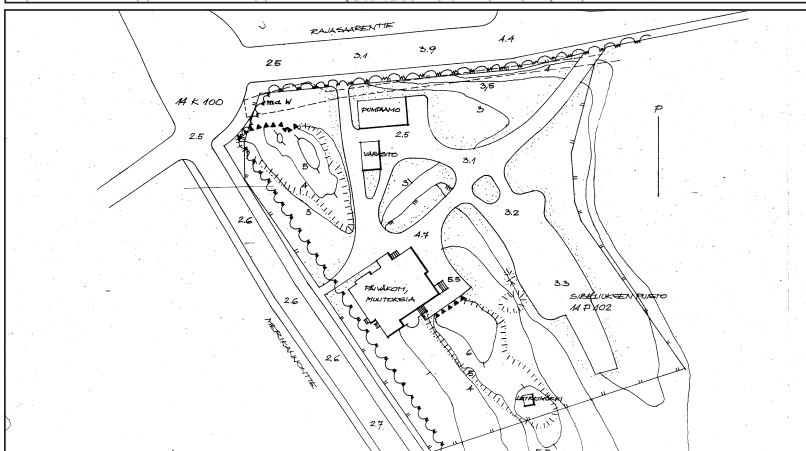
1923. HKA, 2014.

1948. Tontti on pienentynyt vuonna 1933 kaava-
muutoksen seurauksena. Tonttia rajaa pohjoispuo-
lta uusi Rajasaarentie. HKR, 2014.

1969. Tontti on aidattu ja sen lounaispuolelle on
rakennettu Merikannontie. HKR, 2014.

1984. Huvila Bråvallassa toimivaan päiväkotii
Päiväpirttiin on tehty muutoksia. Piha-aluetta
on muokattu uusilla poluilla ja leikkialueella.
Pumppaamo ja varasto on lisätty tontille 1978.
RAKVV, 2014.

1987. Uusi päiväkotii Piilopirtti on rakennettu tontin
koilliskulmaan. Kulku tontille on siirretty koilliskul-
masta pohjoisreunalle. Piha-alueen leikkialuetta on
monipuolistettu ja laajennettu tontin eteläpäässä.
RAKVV, 2014.

[illegible][illegible]

12

4. BRÅVALLAN OMINAISPIIRTEET

Huvila Bråvalla on merenrannalle, kallioisen kukkulan rinteeseen rakennettu entinen asuinrakennus, jossa on kaksi kerrosta ja osittainen maanpäällinen kellarikerros. Rakennus kuuluu Taka-Töölön vanhimpaan asuinrakennuskantaan.² Rakennus lienee rakennettu Theodor Höijerin vuoden 1875 rakennuslupapiirustusten mukaisesti. Höijerin suunnitelmia seuranneet muutos- ja laajennuspiirustukset ovat muokanneet rakennusta niin paljon, että vasta vuoden 1912 Settergrenin piirustuksista rakennuksen voi selvästi tunnistaa samaksi kuin nykyhetken rakennus. Huvila Bråvallan ensimmäinen haltija oli kauppias J. N. Carlander, joka vuokrasi huvilatonttia vuosina 1883–1932.³ (HKA, 2014.)

Osa rakennuksesta on perustettu maanvaraiselle betonilaatalle ja osassa rakennusta on ryömintätalallinen puu-alapohja kiviladontaperustoilla. Rakennuksen sokkeli on luonnonkiveä. Bråvalla on puurunkoinen talo, jonka keltaiseksi maalatut julkisivut ovat rapattu. Julkisivurappauserrokset ovat varsinkin eteläjulkisivulla kärsineet ja rapistuneet pahasti. Julkisivuja rytmittää vaakalinjat, jotka ovat havaittavissa myös aiemmissa puujulkisivuissa.

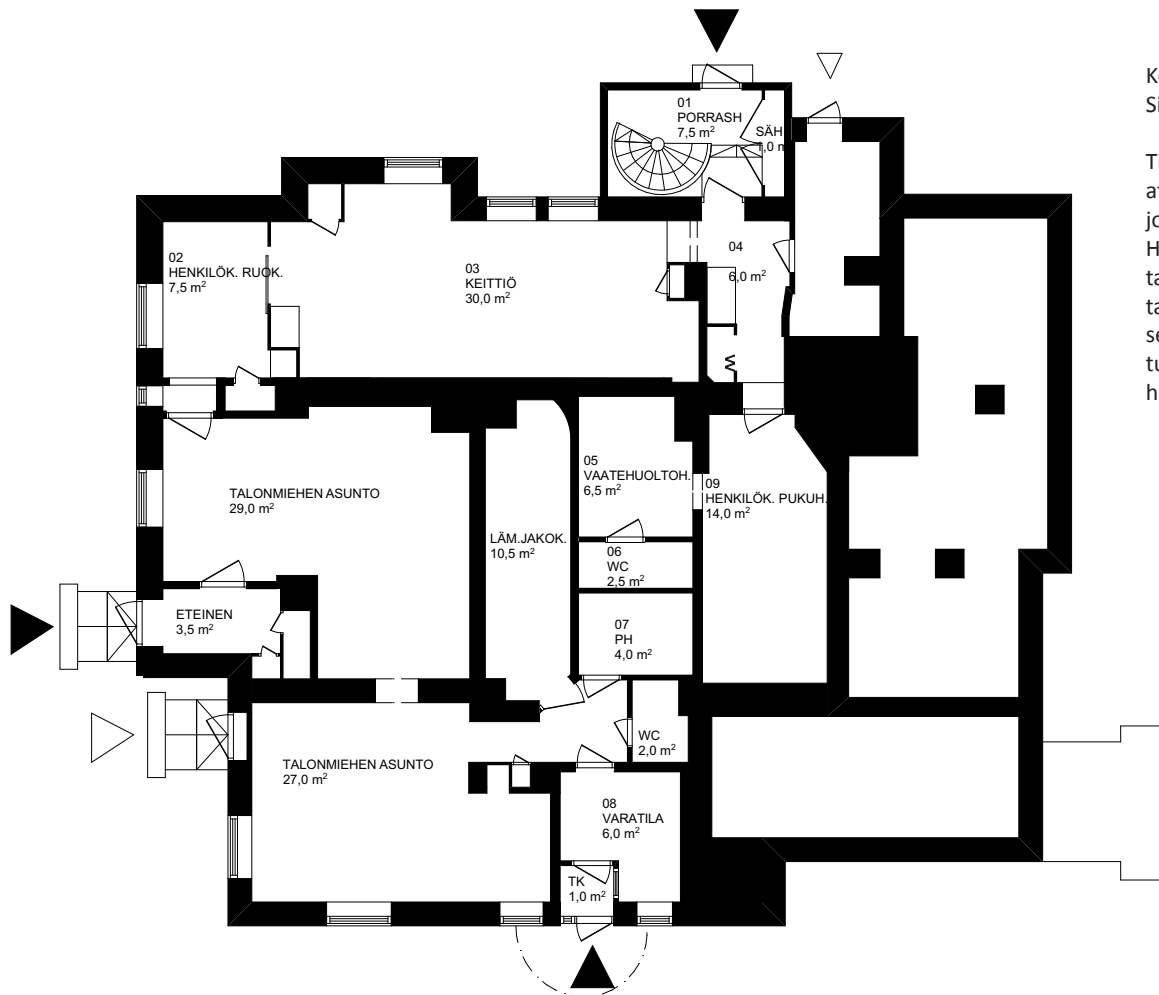
Rakennuksen aumakatto on monimuotoinen, joka on yksi syy, miksi varsinaista pääjulkisivua on vaikea määritellä. Tämä osoittaa, että rakennukseen on tehty useita laajennuksia ja muutoksia. Osittain hankalasti toteutetusta peltikatosta voidaan arvella aiheutuneen myös vesiongelmia.

Lapsia päiväkotia Päiväpirtin leikkipihalla 1977, itäjulkisivu. Kuvaaja Pekka Punkari. HKM.

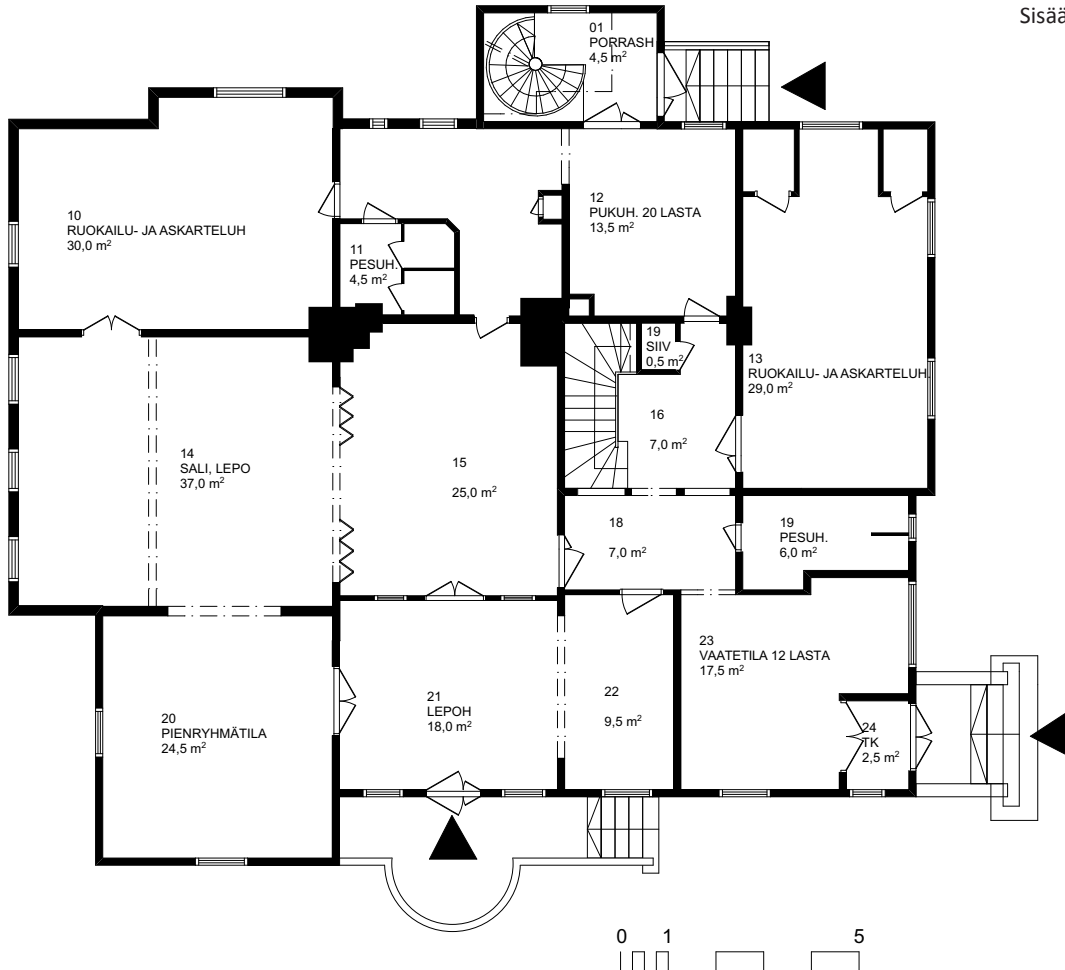
² Lindh, 2002.

³ Helsingin kaupunki, Rahatoimikamarin asiamies. Huvila- ja viljelypalstojen sekä tonttien vuokraluettelot A-J, Bd:1., s.604. HKA, 2014.

Kellarikerros 2017.
Sisäänkäynnit on merkitty nuolilla.

Tilojen nimet ja numerot ovat lainattu vuoden 1983 piirustuksista, jolloin rakennus toimi päiväkotina. Huoneiden pinta-alat ovat suunnitelmia, sillä rakennusta ei ole tarkemmitattu vaan pohjapiirustukset on piirretty vanhojen piirustuksien ja paikan päällä tehtyjen havaintojen pohjalta.

1.kerros 2017.
Sisäänkäynnit on merkitty nuolilla.

Pohjaratkaisultaan rakennus on monimuotoinen jokaisessa kerroksessa. Käyttötarkoituksen muutos on aiheuttanut rajujakin sisätilojen muutoksia niin tilallisesti kuin materiaaleissa. Jokaisessa kerroksessa on viimeiseksi sijainnut päiväkodin tiloja, minkä lisäksi kellarikerroksessa on ollut keittiö ja henkilökunnan tiloja ja ullakkokerroksessa on ollut toimisto- ja henkilökunnan tiloja. Vielä vuoden 1983 muutospiirustuksissa on kellarikerroksessa toiminut talonmiehen asunto.

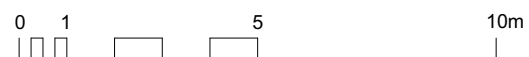
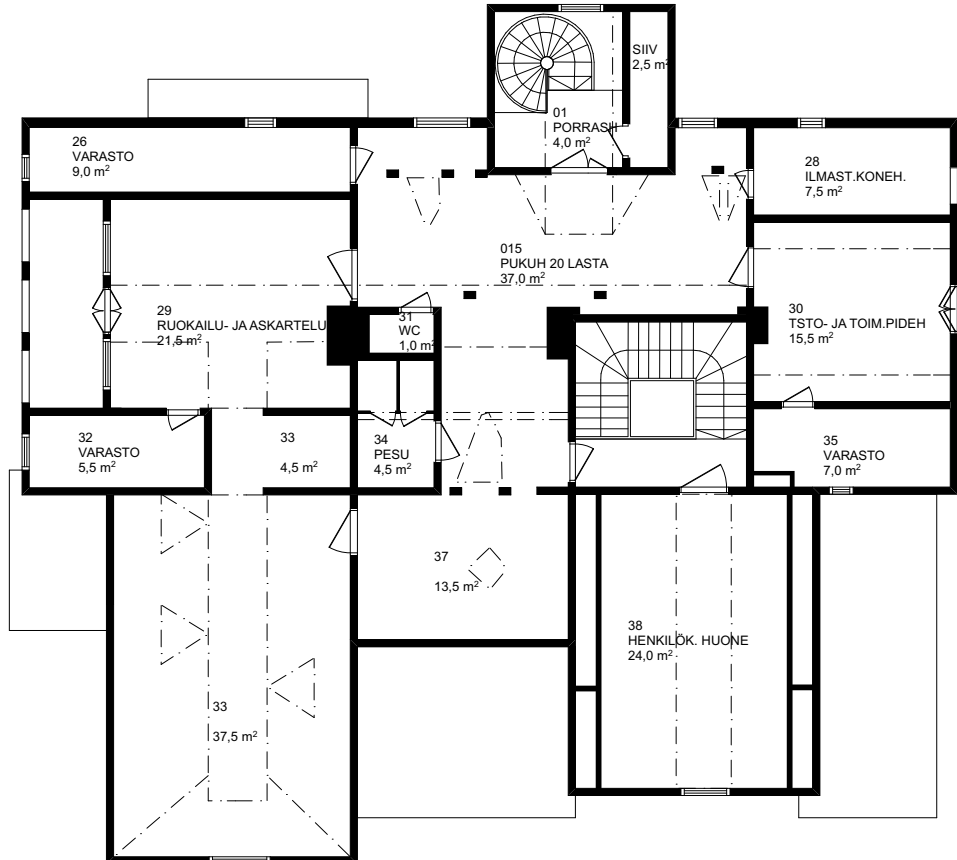
Suurin osa lattiaista on muovimatolla päällystettyjä ja wc-tilat on muutettu lapsille sopiviksi. Rakennuksessa on neljä eteistilaa, joissa on lasten vaatenaulakot: yksi kellarikerroksessa entisessä talonmiehenasunnossa, kaksi ensimmäisessä kerroksessa ja yksi ullakkokerroksessa. Ensimmäisen kerroksen tiloissa 14, 15 ja 20 on vähintään vuodesta 1949 asti säilynyt parkettilattia.

Sisäänkäynnit

Brävallaan johtaa sisäänkäynnit jokaiselta julkisivulta. Kellarikerroksessa on kolme sisäänkäyntiä: pohjois-, etelä- ja länsijulkisivulla. Ensimmäisestä kerroksesta on myös kolmelta julkisivulta sisäänkäynnit.

Etelä- ja pohjoisjulkisivujen sisäänkäynnit on katettu kaarevilla, peltisillä ja koristeellisilla katoksilla, joiden lisäämisen ajankohdasta ei ole tietoa. Itä- ja eteläjulkisivuilta sisäänkäynneille johtavat kiviset portaat, jotka näyttävät olevan vuoden 1912 suunnitelmien mukaiset. Pohjoisjulkisivun puiset portaat vaikuttavat vuoden 1912 suunnitelmien mukaisilta, mutta lienevät uusittu myöhemmin. Niiden valkoiseksi maalatun puisen kaiteen koristeellinen motiivi on peräisin vuoden 1895 piirustuksista. Sama koristeellinen motiivi esiintyy länsijulkisivun sisäänvedetyn parvekkeen ja itäjulkisivun ranskalaisen parvekkeen kaiteessa.

2.kerros 2017.

Ylhäällä: lastentarhanopettajien juhla 1949. Oikealla olevat pariovet ja yläikkunat lienevät säilyneen tälle päivälle. HKM.

Vasemmalla: lasten kuvaelma 1950-luvulta. Parokettilattia on säilynyt samanlaisena nykyhetkeen. HKM.

Viereisellä sivulla: vasemmalla valokuva keskiporstaasta, otettu 10.3.1982. (RAKVV) Oikealla valokuva samasta portaasta vuodelta 2014. Porras on saanut seinälle lapsille tarkoitetun matalamman puisen kaiteen.

Ikkunat

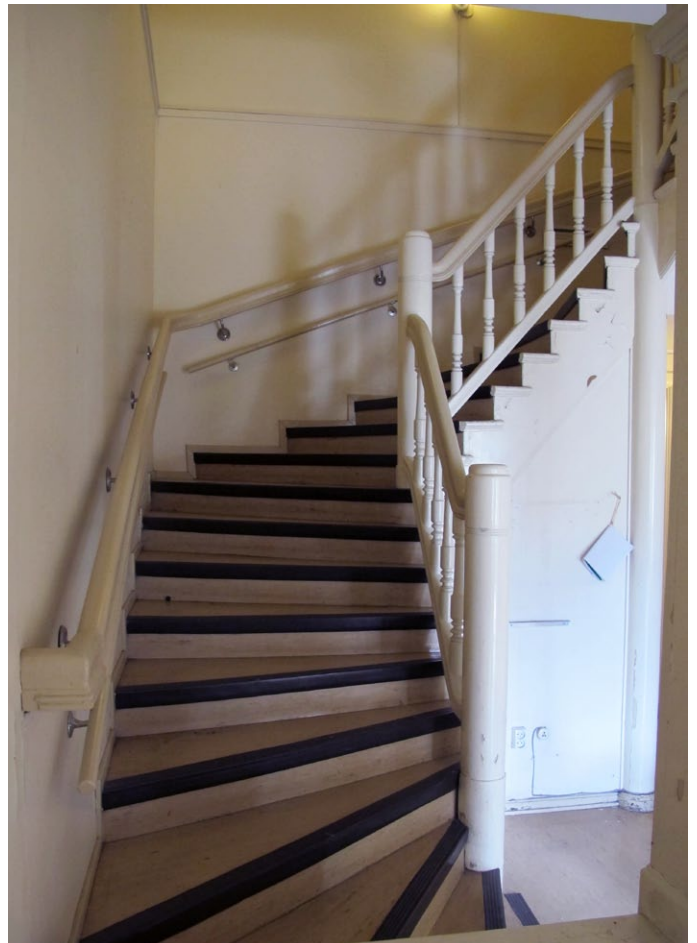
Bråvalla avautuu jokaiseen ilmansuuntaan ja aukotus on säilynyt lähes vuoden 1912 piirustusten mukaisena. Kellarikerroksessa on hieman sisäänvedetyt kaksinkertaiset ikkunat, ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa kaksinkertaiset ikkunat ovat julkisivupinnassa. Ikkunat ovat samanhenkisiä kuin vuoden 1912 julkisivupiirustuksissa lukuun ottamatta ikkunoiden pelkistetympiä kehyksiä ja yläikkunoiden jakoa kuuteen pieneen ikkunaruutuun kahdeksan sijaan. Myös kellarikerroksen ikkunat mukailevat pitkälti vuoden 1912 piirustuksia, mutta ne vaikuttavat leveämmiltä kuin alkuperäisissä piirustuksissa ja osa aukotuksesta on eri paikalla.

Kaikkien ikkunoiden karmit on maalattu valkoisella. Ikkunoita reunustaa ulkopuolelta 1. ja 2.kerroksessa valkoiset leveät raamit. Ikkunoihin on tehty muutoksia vielä vuoden 1983 piirustusten jälkeen: joidenkin ikkunoiden kuusi-ruutuiseen yläikkunaan on vaihdettu pyöreät säleiköt ilmeisesti ilmastoinnin vuoksi. Itäjulkisivun ensimmäisessä kerroksessa on neljä lyijylasi-ikkunaa, jotka ovat vuoden 1912 piirustusten mukaiset.

Portaat

Rakennuksen pääportaan paikka on säilynyt muutosten aikana rakennuksen keskellä. U-porras muistuttaa paljon vuonna 1923 suunniteltua pääporrasta, mutta se on ainakin alapäästään rakennettu uudelleen vuoden 1948 suunnitelmien mukaan. Pääportaan edessä olevat holvikaaret lienevät vuodelta 1923. Ovet ovat alkuperäisen mallin kaltaisia umpinaisia peiliovia, joita on uusittu eri aikoina.

Kaiken kaikkiaan rakennus muodostaa kokonaisuuden, jossa useista muutoksista ja monimuotoisista sisätiloista huolimatta voidaan hahmottaa ulkoapäin yhtenäinen huvilarakennus.

4.1 NYKYTILANTEEN JULKISIVUVALOKUVAT

Itäjulkisivu 2017. Pienet ikkunat ovat lyijyglasia kuten ulko-oven ikkunat. Oikealle ullakkokerrokseen on lisätty tuuletusritilä 1983.

Pohjoisjulkisivu 2017. Kellarikerroksen keittiöön avautuu kolme ikkunaa.

Länsijulkisivu Merikannontielle 2017. Kolmiokattoikkunat on lisätty 1983. Oikeanpuoleinen ulko-ovi ei ole käytössä, vaan sen sisäpuoli on levytetty umpeen.

Eteläjulkisivu 2017. Julkisivu on eniten kärsinyt ja rappaus maalipintoineen on paikoin irronnut. Edessä sijaitsee lasten leikkipiha.

5. LAAJUUSTIEDOT, SUUNNITTELUPERIAATTEET JA MATERIAALIT

Alla esitellyt laajuustiedot ovat peräisin Helsingin kaupungin rakennusviraston tekemästä inventoinnista 1982. Vuonna 1982 päiväkotia Päiväpirtissä oli yhteensä 95 hoitopaikkaa, joista 20 paikkaa oli kokopäiväisiä ja 75 paikkaa puolipäiväisiä. (HKR, 1984.)

- Kokonaiskerrosala: 603 brm²
- Huoneistoala: 484 m²
- Hyötyala: 355 m²
- Lasten tilat yht. (1982): 258 m²
- Aidattu piha-alue: n. 7050 m²

5.1 SUUNNITTELUPERIAATTEET JA MATERIAALIT

Alkuperäisten piirustusten mukaan Bråvallen julkisivuissa on käytetty puulaudoitusta. Vuonna 1923 julkisivuihin ei ole piirretty enää laudoitusta, jolloin se lienee rapattu. Toisaalta vuodelta 1967 on olemassa julkisivupiirustukset, jotka näyttävät kopioilta vuoden 1912 julkisivuista eli niissä on laudoitus. Kuitenkin vuoden 1930 valokuvassa ei voida havaita julkisivulaudoitusta.

Kaupunginarkiston piirustusten mukaan Bråvalla on rakennettu 1875, mutta vuoden 1895 piirustuksissa huvilaa on muutettu niin paljon, että on vaikea sanoa, onko Höijerin suunnittelema rakennuksesta jäänyt mitään jäljelle muutosten jälkeen. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että perustukset lienevät ainut alkuperäinen osa.

Vuonna 2009 tehtiin rakennuksesta rakenne- ja sisäilmatutkimukset koskien koko rakennusta. Tutkimuksessa selvisi, että rakennuksessa on erilaisia kosteus- ja mikrobivaurioita ja vähäisiä haitta-aineita. Rakennuksella on kolme maanvaraista ryömintätilaa, joiden ilmanvaihto on puutteellinen. Myös kellarikerroksesta, ensimmäisestä kerroksesta ja toisesta kerroksesta löydettiin kosteusvaurioita, joiden korjaaminen edellyttää rakennuksen täydellistä peruskorjausta. Tutkimuksessa tehtiin alla lueteltuja rakenneavauksia, joiden perusteella voidaan määritellä osittain alapohja-, ulkoseinä- ja välipohjarakenteita. (TS, 2009.)

Perusrakennetyypit:

- Alapohja (AP) Maanvarainen betonilaatta, ryömintätillallinen puualapohja
- Runko Puurakenteinen, kantavat ulkoseinät
- Ulkoseinä (US) Ilmeisesti pystyhirsiseinät, jotka rapattu ulkopuolelta
- Yläpohja Puurakenteinen
- Vesikatto Konesaumattu peltikate, aumakatto
- Ilmanvaihto Koneellinen ilmanvaihto

Kellarikerros: AP (09 Henkilök. pukuh.): lattiamatto, betonilaatta (100mm), kevytsorakerros (150mm), hiekkapohja. Lattian rakenne ei ole alkuperäinen, vaan oletetaan tehdyksi kellarin peruskorjauksen yhteydessä.
AP (talonmiehen asunto ja 08 varatila): lattiamatto, vaneri 12mm, muovilevy, betonilaatta 30mm, vesieristekerros 10mm, betonilaatta 100mm, hiekkapohja.
AP(03 Keittiö ja 02 Ruokailutila): lattiamatto, lastulevy 12mm, puulattia 25mm, koolaus ja puueristekerros 100mm, vesieristesively, betonilaatta 100mm, ryömintätila 40-50mm, maapohja.
US (08 varatila): massiivitiilirakenne.

1.kerros: AP (23 vaatetila 12 lasta): lattiamatto, lastulevy 12mm, lattiamatto, parketti 10mm, puulattiarakenteita 30mm, kantavat puurakenteet ja täyttökerrokset 600mm, ryömintätila 1000mm, maa- ja kalliopohja. Puulattian kantavat rakenteet lähtevät rakennuksen kivijalasta ilman kosteuseristystä.
US (23 vaatetila 12 lasta): maalattu kipsilevy 10mm, villaeriste 30mm, kipsi-pellavakerros 20mm, kreosoottieristepahvi 5mm, pystyhirsi tai laudoitus (rakenneavauksen syvyys).

2.kerros: VP (29 Ruokailu- ja askartelu): lattiamatto, lastulevy 12mm, puurakenne ja villa 50mm, puurakenne ja purueriste 100mm, laudoitus (rakenneavauksen syvyys).

6. MUUTOS- JA KORJAUSHISTORIA

Huvila Bråvalla, entinen Eriksberg, kuului Humaliston korttelialueeseen Helsingin 14. kaupunginosassa. Rakennuksen muutoshistoria on laaja ja ylettyy 1800-luvulle. Rakennusta on ajansaatossa laajennettu ja tiloja on muutettu useampaan otteeseen 1800-luvulla, mutta julkisivut ja tilat ovat säilyneet verrattain samankaltaisina vuoden 1912 piirustusten kanssa. Viimeisin käyttötarkoituksen muutos tapahtui 1939, kun huvila otettiin päiväkotikäyttöön. Helsingin kaupunki osti huvilan 21.3.1942.² (KL, 2013.)

Sisätilojen huonejärjestys on muuttunut useampaan kertaan, mutta pääportaan paikka on säilynyt lähes samana läpi vuosien. Nykyinen pääporras lienee vuoden 1948 piirustusten mukainen. Muutoksissa on myös ajan mittaan uusittu ovia ja ikkunoita. Vuoden 1912 piirustuksiin verrattaessa vanhimmat olemassa olevat ikkunat ja ovet saattavat olla tältä ajalta. Länsijulkisivun pääsisäänkäynnin ulko-ovi saattaa olla alkuperäinen vuodelta 1912, mutta sen vedin ja lukko on uusittu myöhemmin.

Huvila Bråvalla nähtynä Humallahdelta 1931. Merikannontietä ei ole vielä rakennettu Humallahden ja huvilan väliin. HKM

² Köpebrev, No. Ed. 592. (Katso liite)

6.1 MUUTOSTYÖT

Alla on lueteltuna Bråvallaa ja sen tonttia koskeneet muutokset. Luetteloa seuraa aikajana, vaiheittaisuuskaaviot, aikajärjestyksessä Bråvallaa koskevat löydettyt arkkitehtipiirustukset ja tarkempi kuvaus piirustuksista löytyneistä suunnitelmista.

- 1853 N. I. Österman.** Ensimmäiset piirustukset Humaliston korttelin tontille.
- 1875 Theodor Höijer.** Piirustus 9. puuasuintalosta Humaliston kortteliin, tontille 55.
- 1895 Elia Heikel.** Piirros Bråvallan laajennuksesta.
- 1912 John Settergren.** Laajennus Bråvallaan.
- 1923 Albert Nyberg.** Piirustukset tulisijalle ja Bråvallan muutoksille.
- 1933** Huvila Bråvallan vuokratontti pienentyi koskemaan vain sen lähialuetta, kun kaavassa olleet puistoalueet siirtyivät osittain julkiseen käyttöön.
- 1939** Bråvallassa alkoi yksityinen päiväkotitoiminta.
- 1942** Helsingin kaupunki osti huvilan ja jatkoi päiväkotitoimintaa.
- 1948 Väinö Määttä.** Päiväkotia koskevia muutoksia.
- 1954 Kitty Hanstén.** Kellarikerroksen muutoksia.
- 1969 Ossi Leppämäki.** Lämpökeskuksen muutos.
- 1977 Arkkitehtitoimisto Kauria – Turtola** teki suunnitelmat pumppaamon ja varaston lisäämiseksi tontin pohjoislaidalle. Pumppaamo valmistui 1978. (RAKVV, 2014.)
- 1977 O. Ojala:** uudisrakennus. Rakennepiirustus päiväkodin varastosta. (HKR, 2014.)
- 1983 Anton Berchtold.** Muutossuunnitelmat päiväkodille, perusparannus.
- 1984 HKR, talosuunnitteluosasto, rakennesuunnittelutoimisto.** Kierreportaan perustukset.
Piirustukset (Else Maj Mouhu): Palkit P1 ja LP1, pohjapiirros kellarikerros 1:50, 1.krs. 1:50, 2.krs. 1:50, kierreportaan perustukset 1:20, Huoneen 21 katon korjaus 1:50 ja 1:20, Lepotaso +6.04 1:20, Pihamaan tasaus- ja pintavesisuunnitelmat 1:200 ja 1:10, Vesikatto 1:50 ja 1:5. (HKR)
- Insinööritoimisto Läng Oy,** LVI-suunnittelu. Koneellinen ilmanvaihto.
Piirustukset:
Kellarikrs.: koneellinen ilmanvaihto kellarin keittiöön. Kierrätysilmakoje pohjoiselle sisäänkäynnille.
1.krs: 2 hiekanerotuskaivoa eteisiin, ilmanvaihto tilaan 12 pukuh. 20 lasta (pohjoiseteinen).
2.krs: IV-konehuone
Vesikatto: 3 huippuimuria vesikatolle savupiippujen yhteydessä. (HKR)
- 1986** Asemakaava uusittiin, jolloin Bråvalla erotettiin Sibeliuksen puistosta julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueeksi.

- 1986** Arkkitehtitoimisto **Kirsti Egil Nordin**in suunnitteli uuden Päiväkoti Piilopirtin tontin koilliskulmaan. Kyseessä on kaksikerroksinen lastenpäiväkotirakennus, jonka ensimmäinen kerros on julkisivultaan maalattua betonia ja toinen kerros rapattu. Ikkunat ovat maalattua puuta ja katto maalattua peltiä. Päiväkoti Piilopirtti sijaitsee Päiväpirttiin nähden alempana rinteessä. (RAKVV, 2014)
- 1987** Arkkitehtitoimisto **Kirsti Egil Nordin**: lisättiin uusi liittymä Piilopirtille, Piilopirtin sijainti oikaistiin piirustuksissa. (RAKVV, 2014.)
- 2005** Arkkitehti **Liisa Sainio**: tontilla sijaitseva pumppaamorakennus muutettiin varastoksi. Rajasaarentien varressa sijaitseva pumppaamo poistettiin käytöstä, ja rakennus kunnostettiin päiväkodin varastoksi. Varastorakennukseen rakennettiin uusi lattia, jonka alla sijaitsee pumppaamon kaivo sekä viemäriliittymä mereen. (KV, 2014.)
- 2009** Rakenne- ja sisäilmatutkimukset, **Maria Saari**, HKR-Rakennuttaja. Tutkimuksessa tuli ilmi, että rakennuksessa on erilaisia kosteus- ja sisäilmaongelmia ja riskirakenteita. Tutkimuksen aikana kellarissa toimi Päiväpirtin perhepäiväkoti, henkilökunnan pukuhuonetilat, wc ja suihku ja päiväkodin keittiö. (TS, 2009.)

Huvila Bråvalla nähtynä Sibeliuksen puistosta. Kuva lienee otettu 1960- tai 1970-luvulla. Kuvaaja A. Ryyppö. HKM.

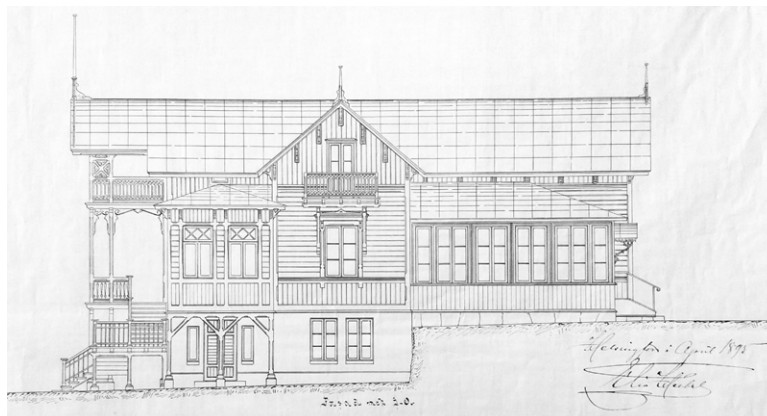
6.2 AIKAJANA. Teksteissä mainittu arkkitehti, muutokset ja piirustus.

ÖSTERMAN - piirustukset puisesta tuvasta Humaliston tontille. Pohjoisjulkisivu. (HKA)

SETTERGREN - piirustukset huvila Bråvallen laajennuksesta. Eteläjulkisivu. (HKA)

HEIKEL - piirustukset huvila Bråvallen laajennuksesta. Eteläjulkisivu. (HKA)

1853

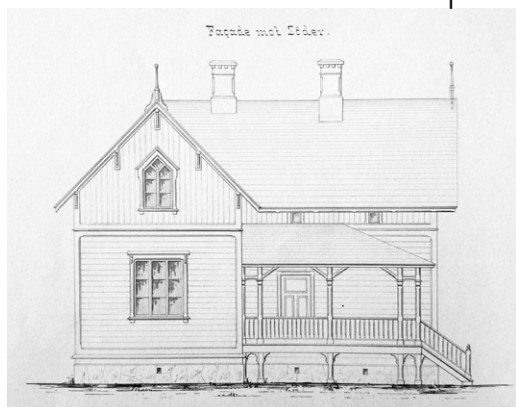
1895

1923

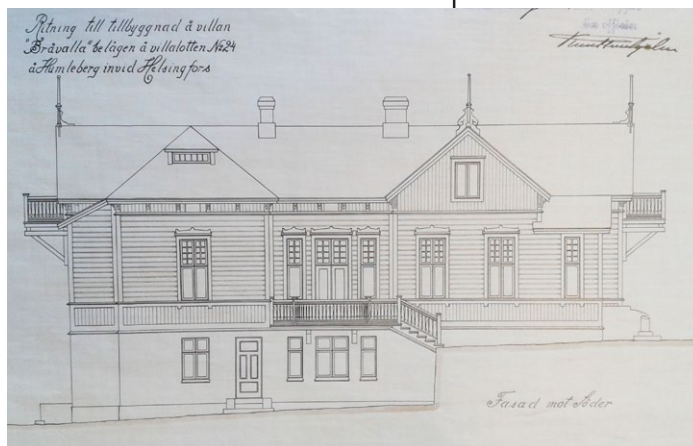
1875

1912

1933

HÖIJER - piirustukset puuhuvilasta. Eteläjulkisivu. (HKA)

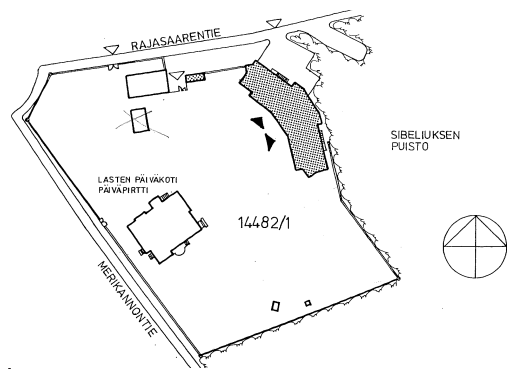

SETTERGREN - piirustukset huvila Bråvallen laajennuksesta. Eteläjulkisivu. (HKA)

Asemakaavamuutos: Bråvallen vuokratontin pienennys.

RIIKONEN - osittainen käyttötarkoituksen muutos ja huonemuutokset. Eteläjulkisivu. (HKR)

NORDIN - Uusi päiväkotipiilopirtti tontin koillisulmaan. Asemapiirros. (HKR)

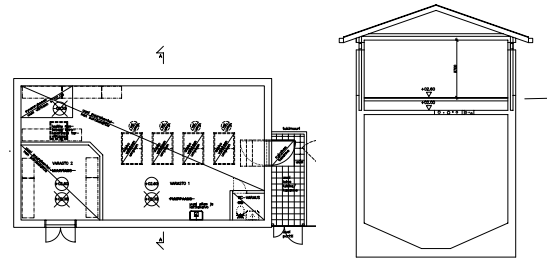
Asemakaava uusittiin - tontista julkisten palvelurakennusten korttelialue.

Käyttötarkoituksen muutos: huvilassa alkaa päiväkotitoiminta.

KAURILA - TURTOLA - suunnitelmalla tontille sijoitettavalle pumpaamolle ja varastolle.

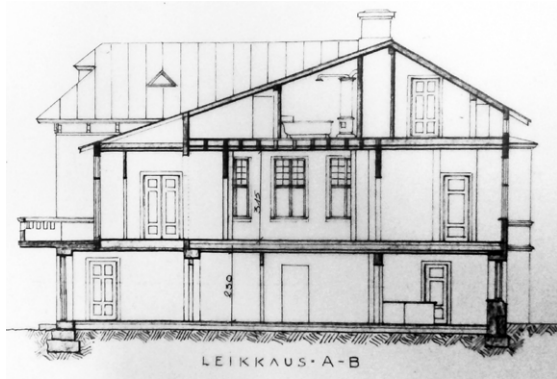
Pumppaamo rakennetaan 1978.

OJALA - Kellarikerroksen keittiön peruserparannus.

SAINIO - pumppaamorakennuksen muutos varastoksi. (KV)

AW2-arkkitehdit - Rakennushistoriallinen selvitys.

MÄÄTTÄ - päiväkotia koskevia muutoksia. Leikkaus A-B. (HKR)

1939

1948

1968

1977

1986

2005

2017

1942

1954

1969

1983

1987

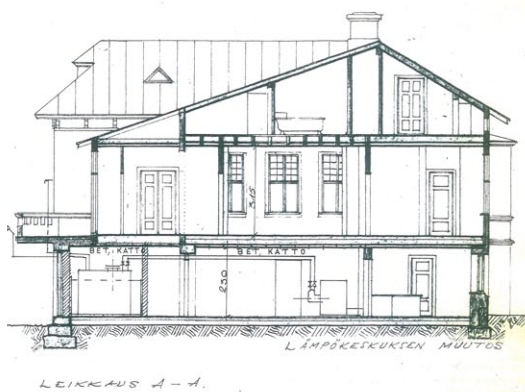
2009

HANSTÉN - muutospiirustukset kellarikerroksesta.

Helsingin kaupunki ostaa Bråvallan.

HKR-Rakennuttaja - Rakenne- ja sisäilmatutkimukset.

NORDIN - muutoksia päiväkotipiilopirttiin.

LEPPÄMÄKI - lämpökeskuksen muutos. Leikkaus A-A. (HKR)

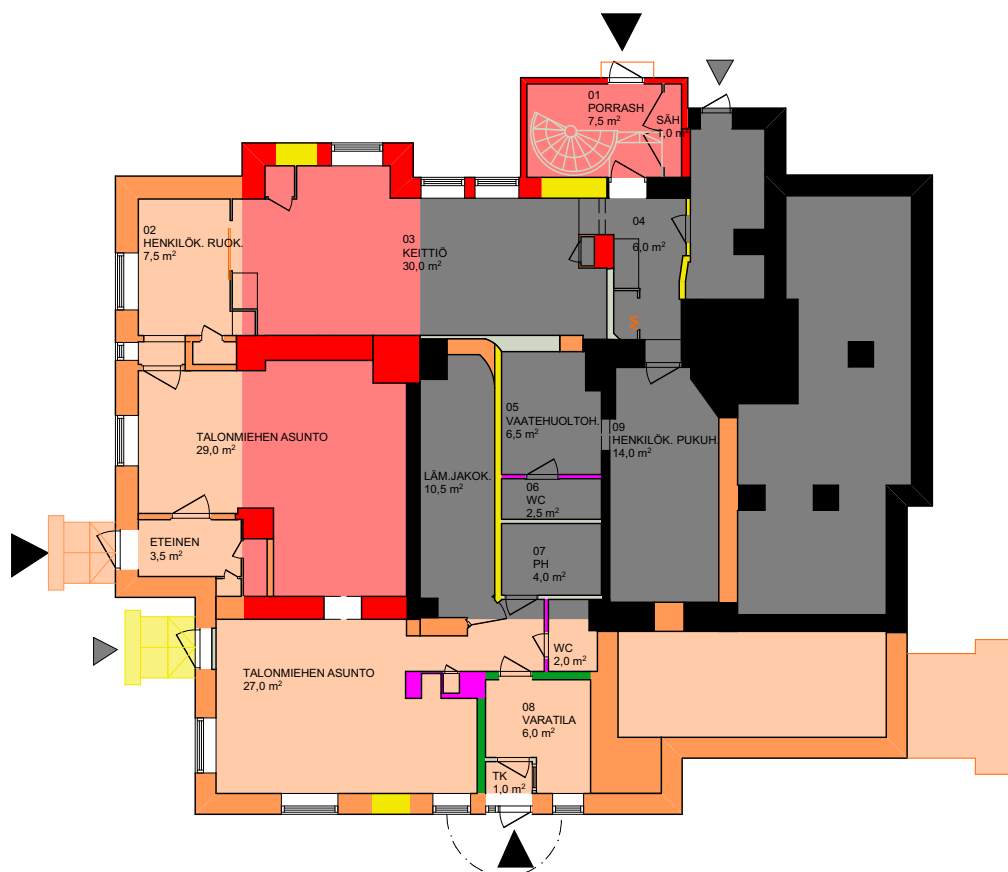
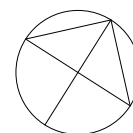

BERCHTOLD - muutospiirustukset huvila Bråvallasta. Eteläjulkisivu. (RAKVV)

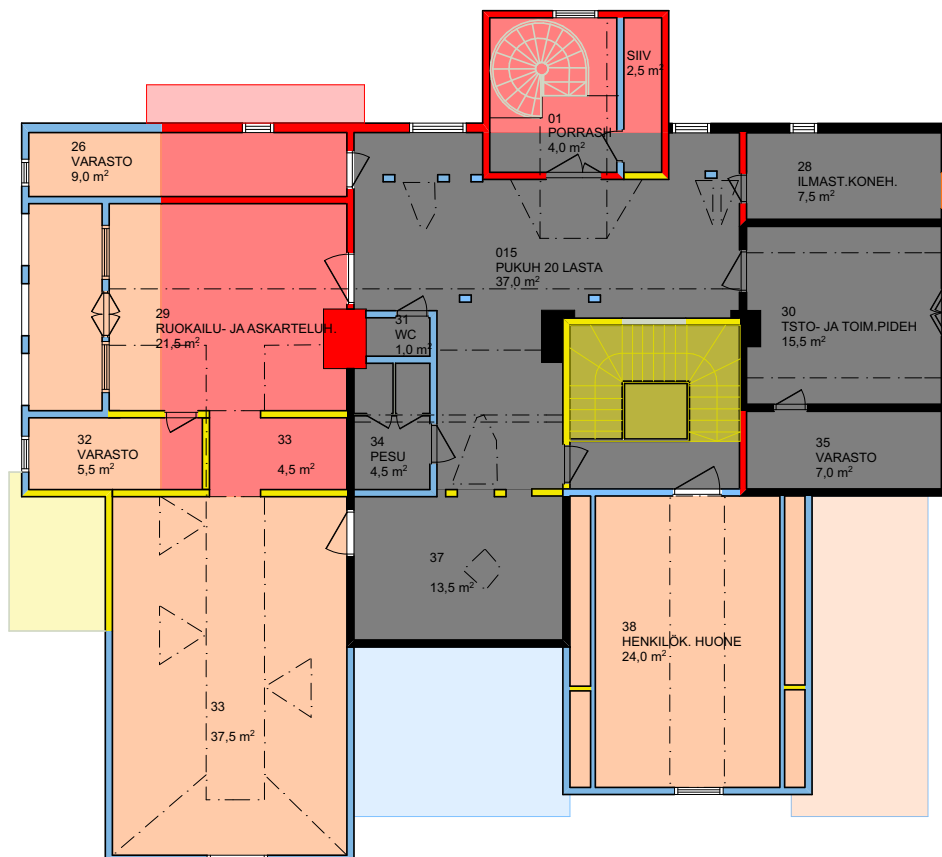
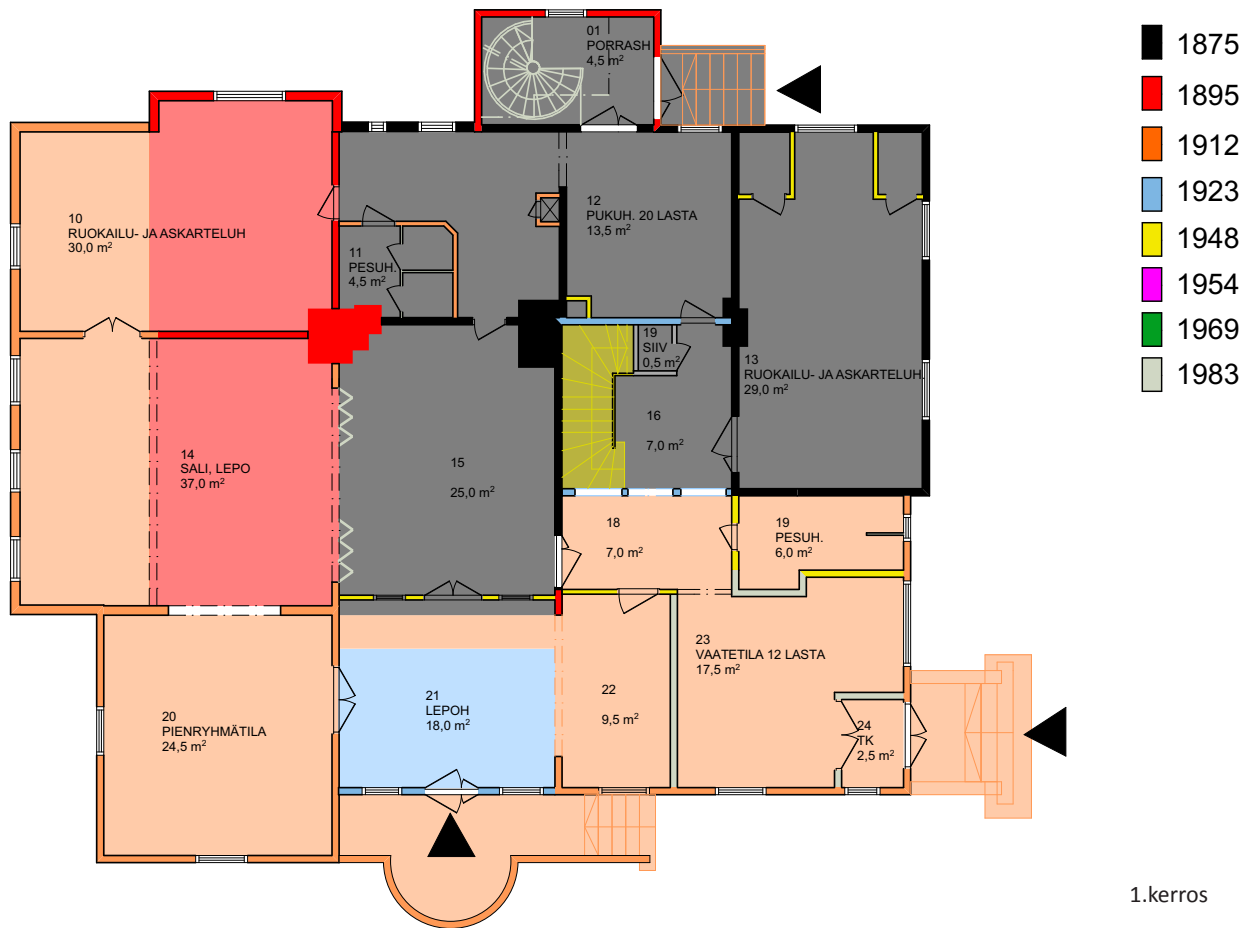
6.3 RAKENNUKSEN VAIHEITTAISUUS KAAVIOINA

Huvila Bråvallen eri aikakausien muutokset ja laajennukset on koottu alkuperäisten ja muutospiirustusten perusteella. Pohjapiirroksot perustuvat viimeisiin päiväkodin tilanimiin ja tilanumeroihin. Julkisivujen vaiheittaisuus on tehty pohja- ja julkisivupiirustusten perusteella vuoden 1983 piirustusten päälle. Värikoodit vastaavat seuraavien vuosien ja suunnittelijoiden suunnitelmia:

1875	Theodor Höijer.
1895	Elia Heikel. Laajennus Bråvallaan.
1912	John Settergren. Laajennus Bråvallaan.
1923	Albert Nyberg. Uusi tulisija, muutoksia.
1948	Väinö Määttä. Muutoksia.
1954	Kitty Hanstén. Kellarikerroksen muutoksia.
1969	Ossi Leppämäki. Lämpökeskuksen (kellarikerros) muutos.
1983	Anton Berchtold. Muutossuunnitelmat päiväkodille, perusparannus.

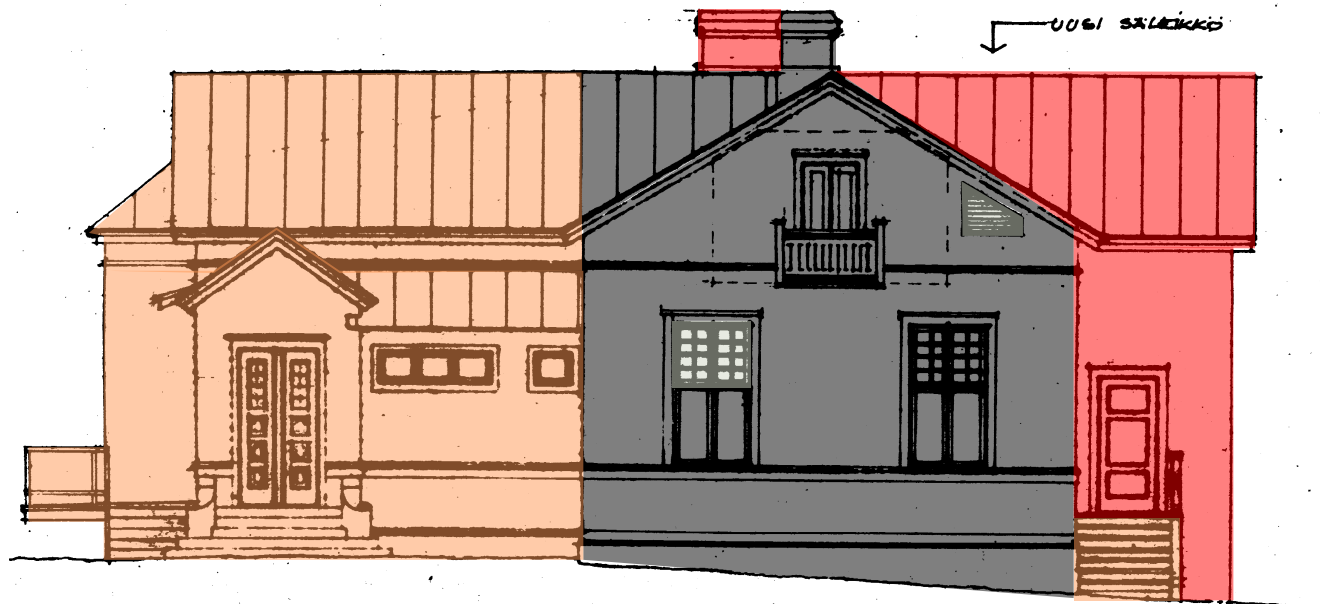

Kellarikerros

Eteläjulkisivu

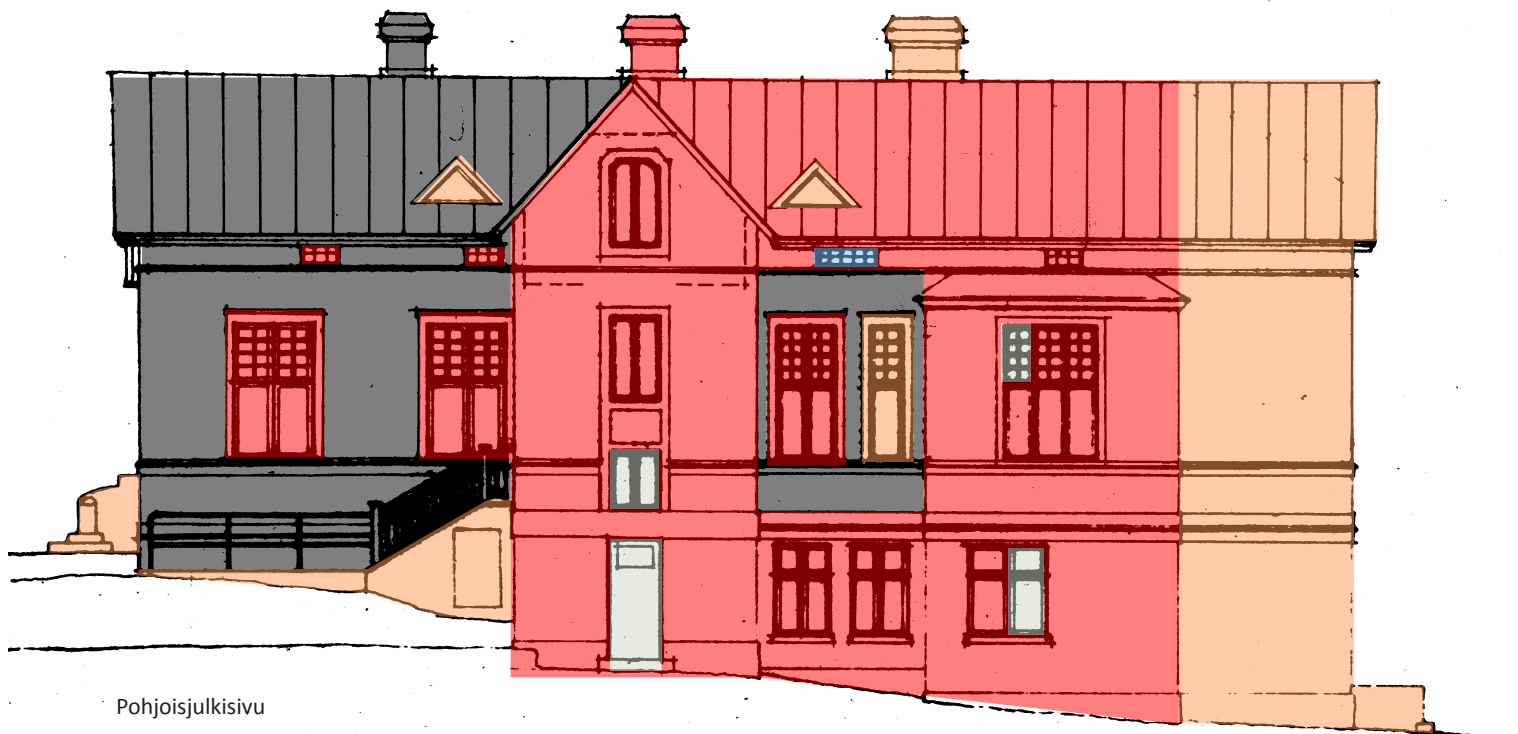

Itäjulkisivu

■ 1875	■ 1948
■ 1895	■ 1954
■ 1912	■ 1969
■ 1923	■ 1983

Länsijulkisivu

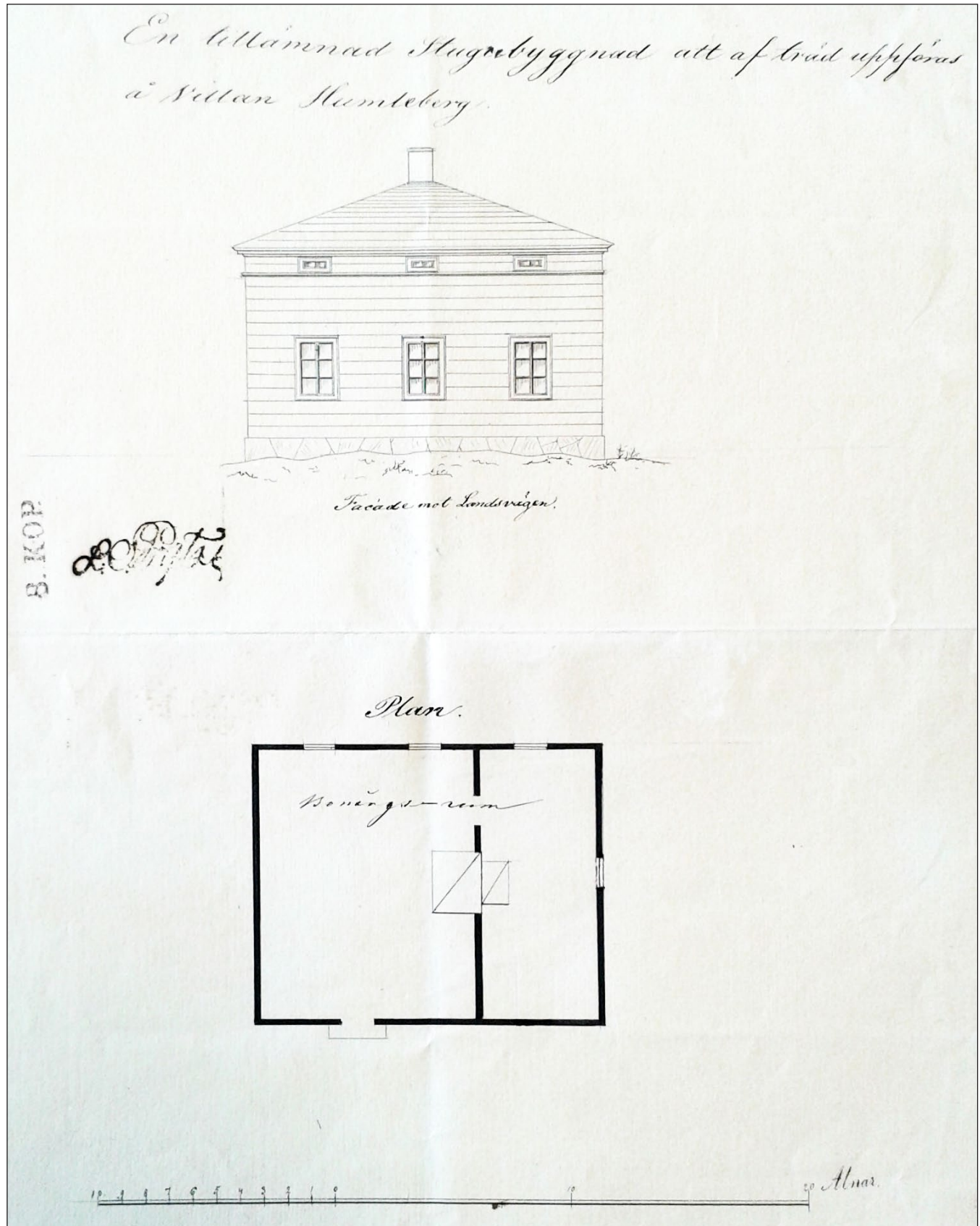

Pohjoisjulkisivu

1853 Österman

N. I. Österman. Ensimmäiset piirustukset Humaliston korttelin tontille. Kyseessä on pieni puinen tuparakennus.

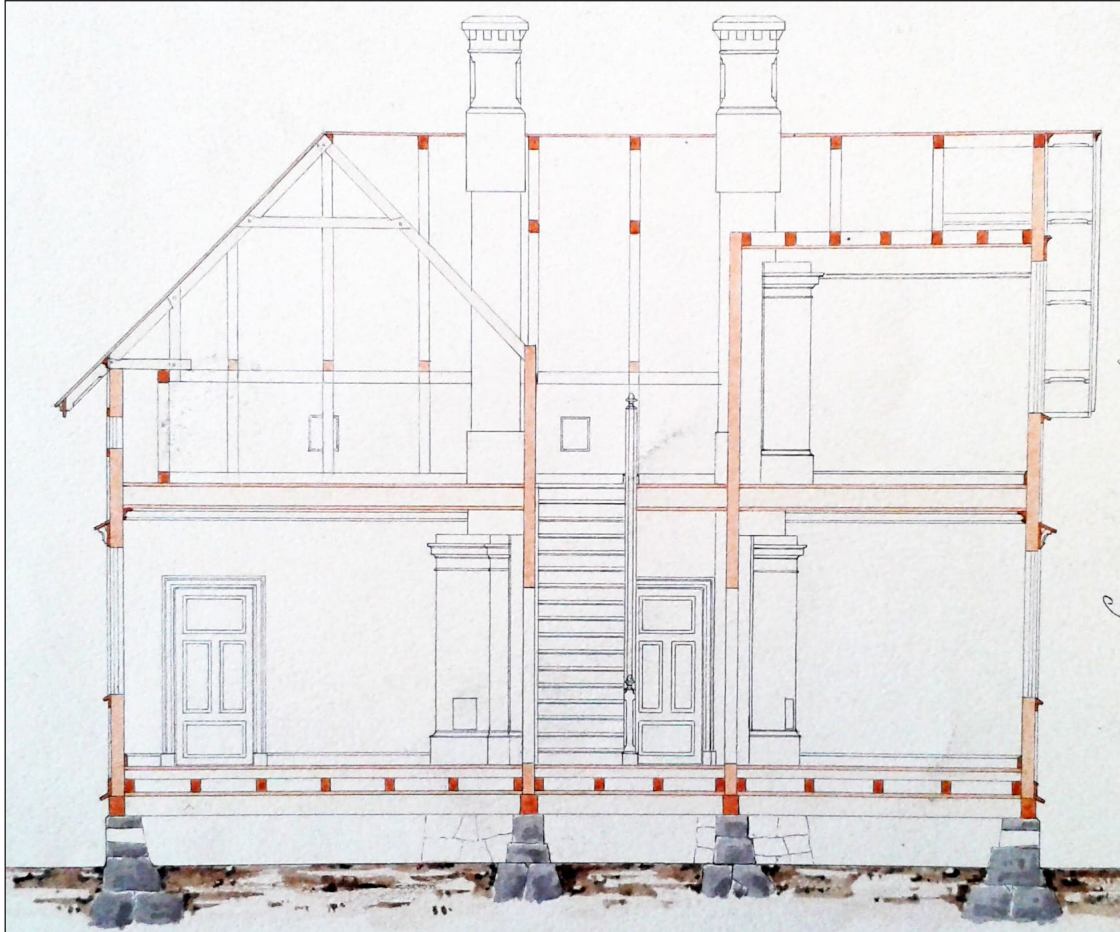
Piirustukset: pohjakerros, julkisivu kohti Landsvägenia. (HKA)

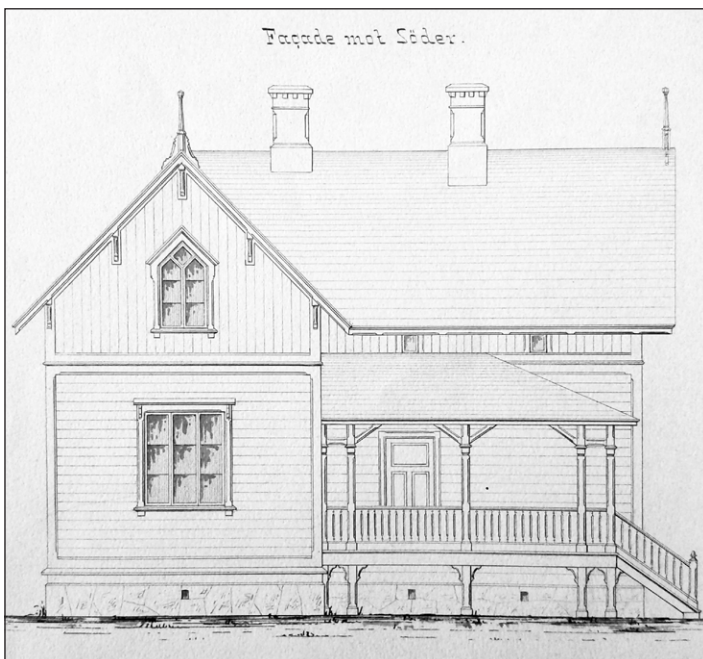
1875 Höijer

Arkkitehti **Theodor Höijer**in piirustukset 9. puuasuintalosta Humaliston kortteliin, tontille 55, joka muutettiin myöhemmin tontiksi 24. Rakennus on kaksikerroksinen ja puurakenteinen, sen julkisivuissa on puulaudoitus ja lämmitysmuotona toimii kaakeliuunit. Höijer suunnitteli samana vuonna tontille pesutuvan ja piharakennuksen.

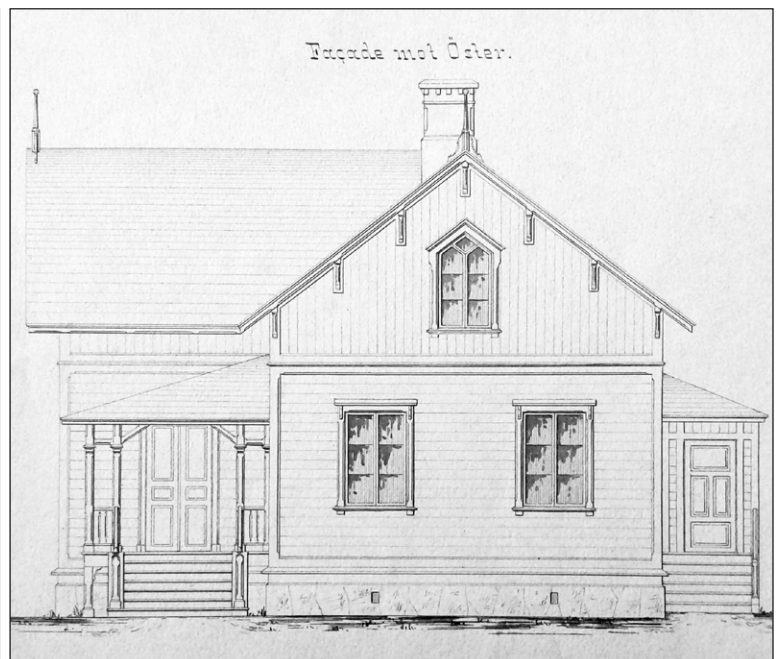
Piirustukset: leikkaus A-B, eteläjulkisivu, itäjulkisivu, pohjakerros, 2.kerros. (HKA)

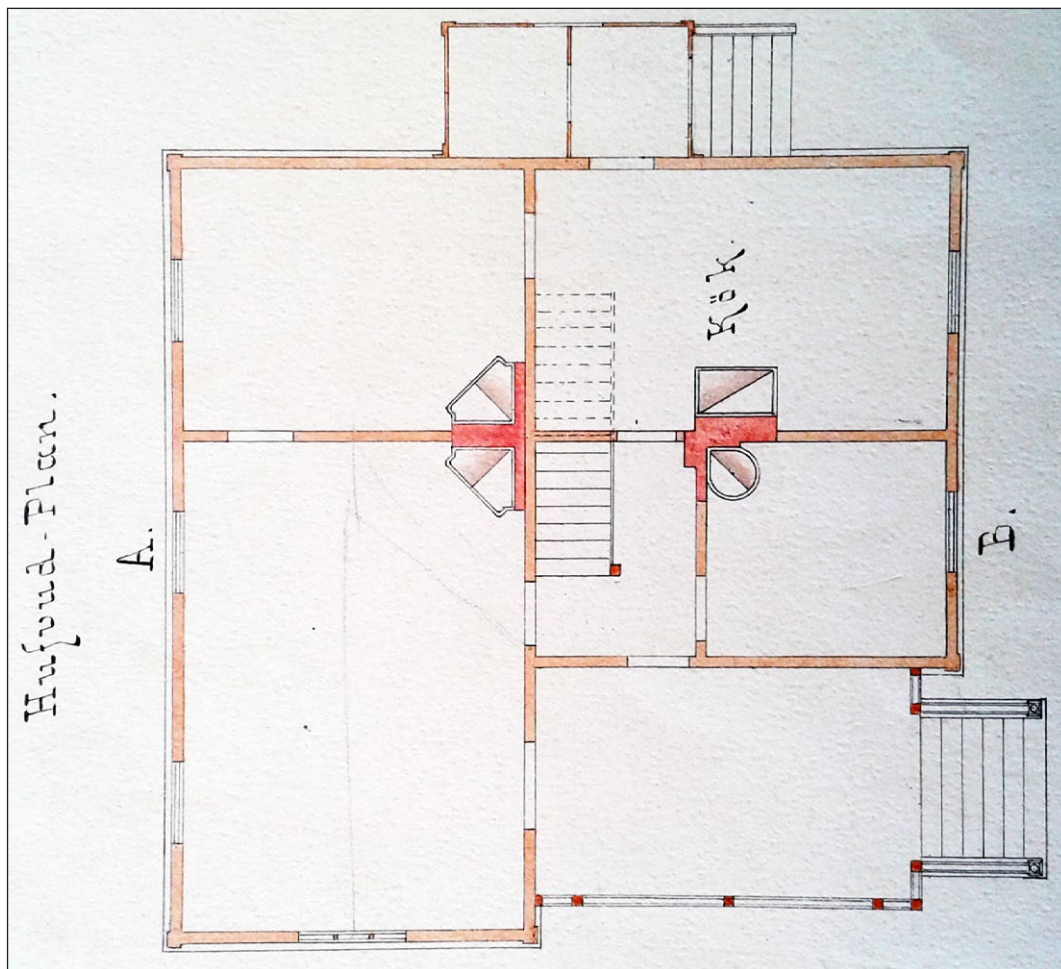
Leikkaus A-B

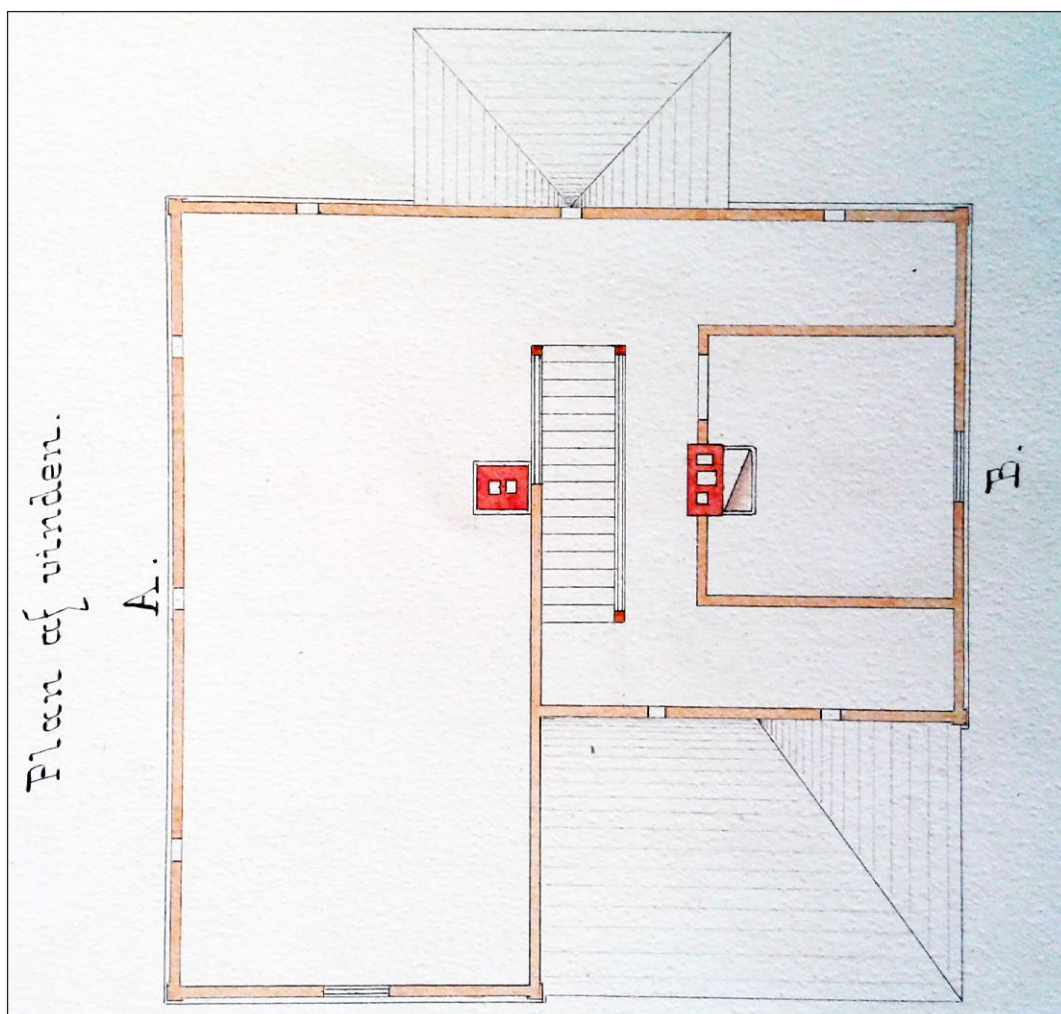
Eteläjulkisivu

Itäjulkisivu

1.kerros

2.kerros

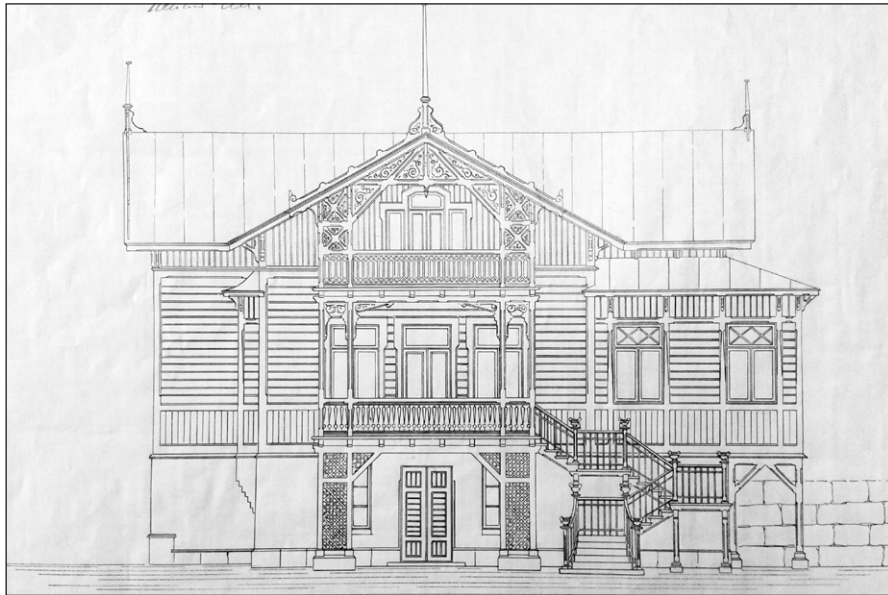
1895 Heikel

Rakennusmestari-arkkitehti **Elia Heikel** piirsi Bråvallaan laajennuksen, joka muutti rakennusta merkittävästi. Rakennukseen suunniteltiin uudet kaakeliuunit ja savupiiput. Kiviaineiseen kellarikerrokseen on suunniteltu rakennuksen länsipuolelle tulevaan laajennukseen asuintiloja, länsiterassin perustukset ja kaksi uutta kaakeliuunia sekä pohjoisjulkisivulle uusi palvelijaporras, joka vie ullakkokerrokselle asti. Ensimmäisessä kerroksessa uudet ulkoportaat ovat vanhojen tilalla, sisäporras on muutettu ja suuri terassi on suunniteltu länsipuolelle. Toisen kerroksen parveke on koristeellinen. Entinen pääsisäänkäynnin veranta on muutettu suljetuksi tilaksi.

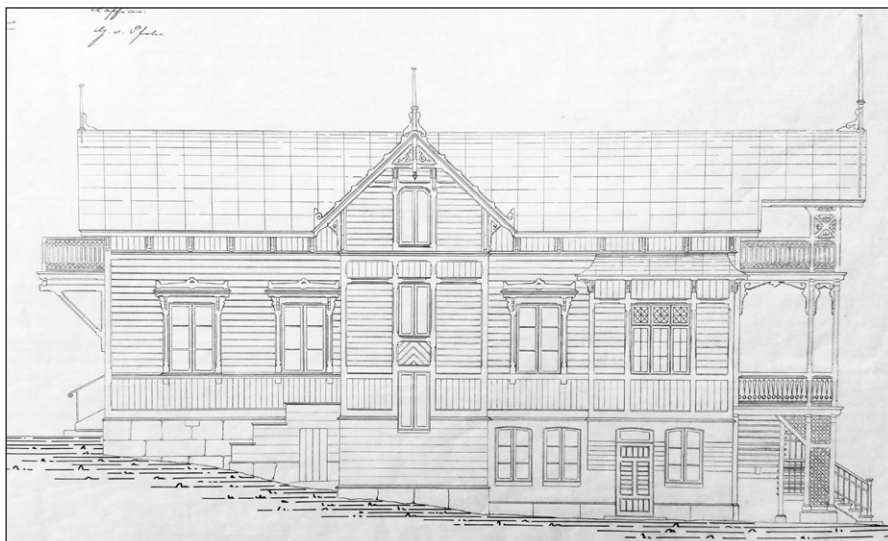
Piirustukset: eteläjulkisivu, länsijulkisivu, pohjoisjulkisivu, kellarikerros, pohjakerros, 2.kerros.(HKA)

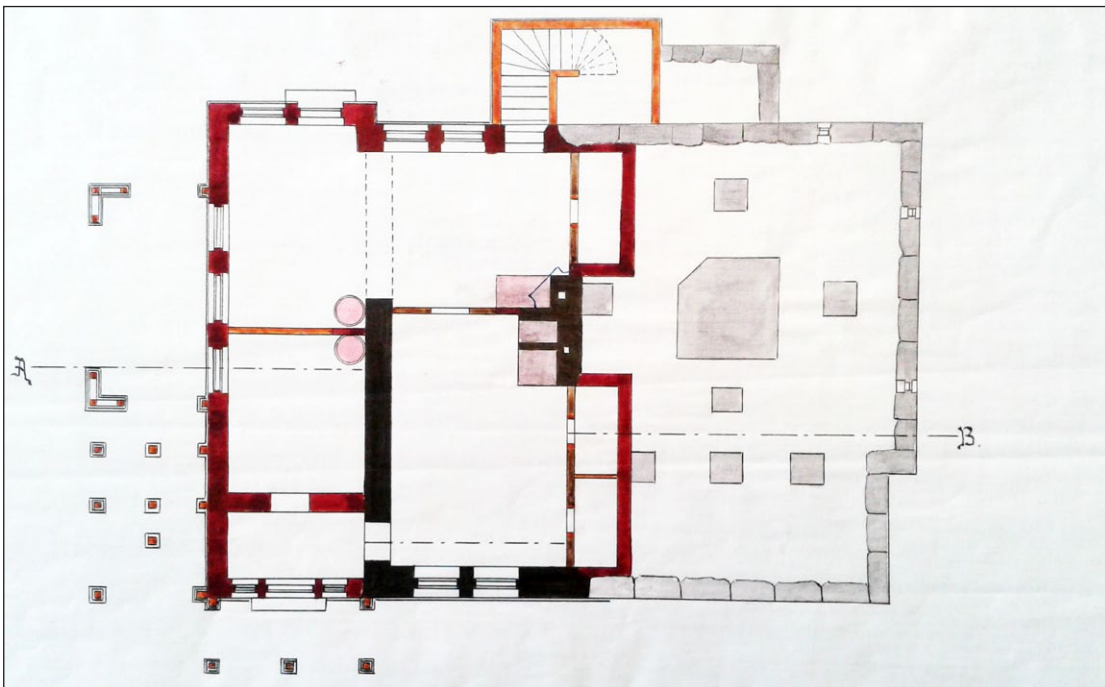
Eteläjulkisivu

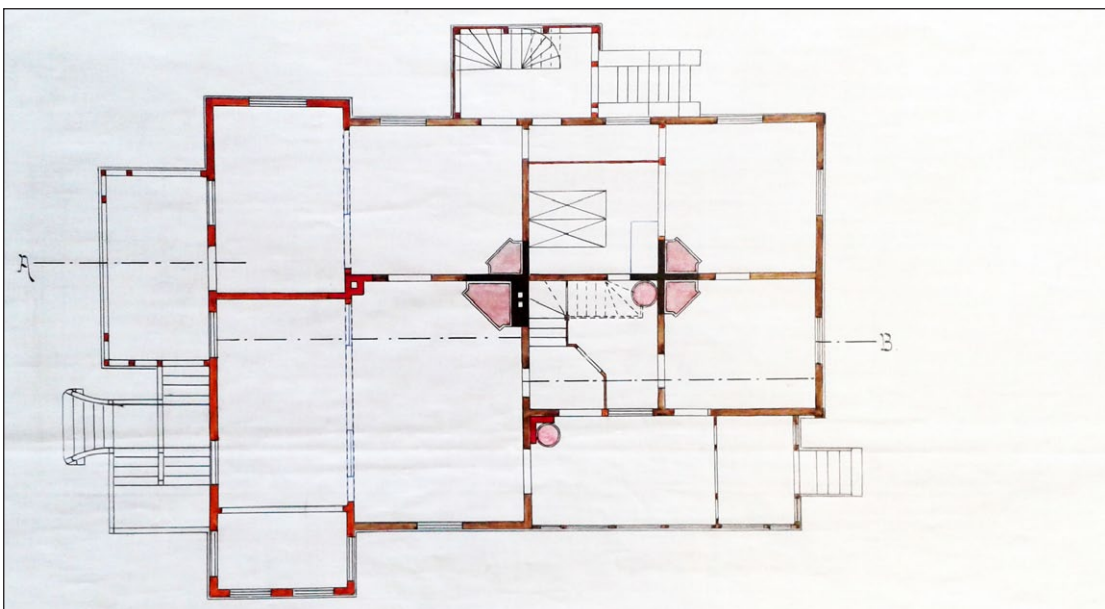
Länsijulkisivu

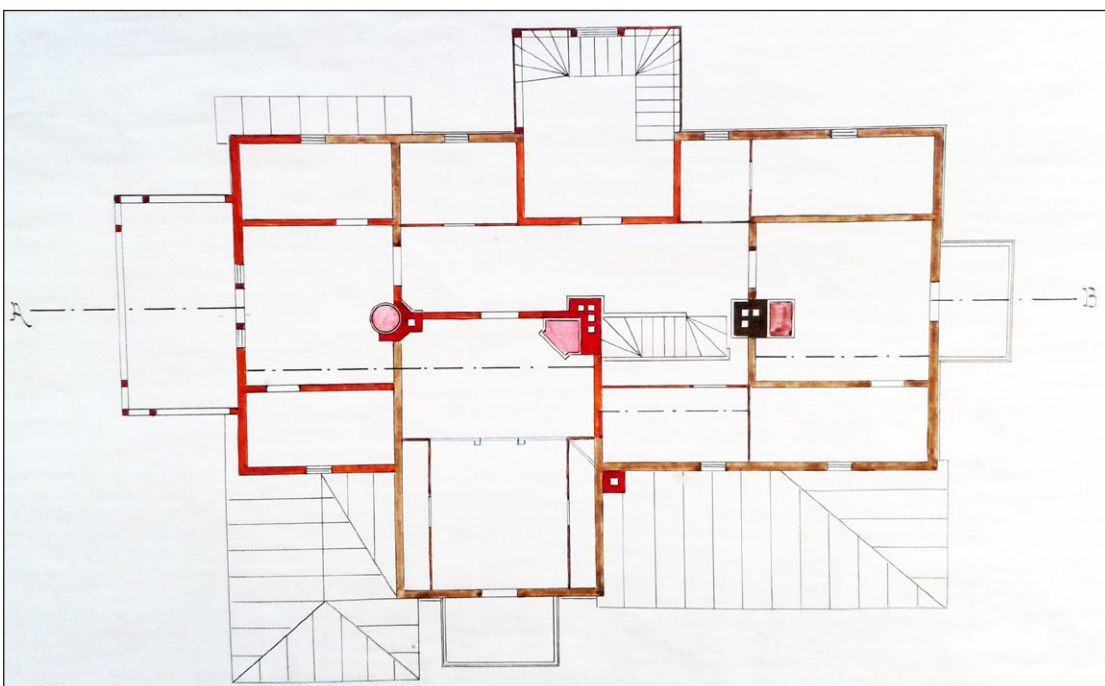
Pohjoisjulkisivu

Kellarikerros

1.kerros

Ullakkokerros

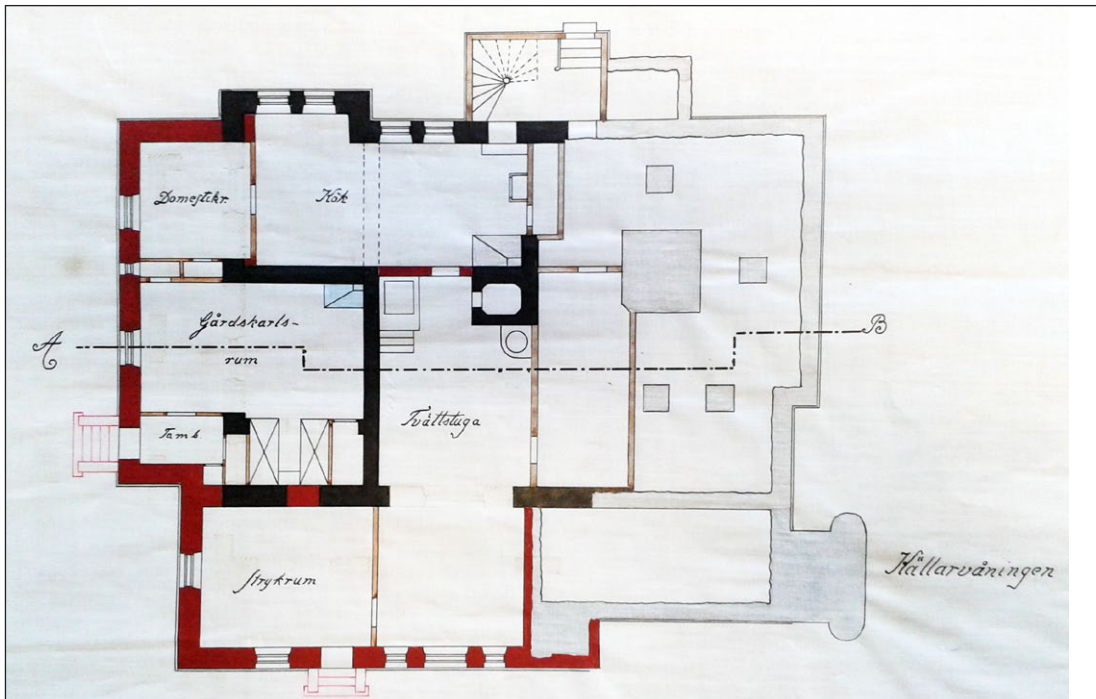
1912 Settergren

Arkkitehti **John Settergren** suunnitteli laajennuksen Bråvallaan. Rakennuksen ulkonäkö pelkistyi. Julkisivut ja huonejako ovat helposti tunnistettavissa nykyisestä rakennuksesta. Katon harjat ja ikkunoiden ulkopuoliset kehykset ovat koristeellisia.

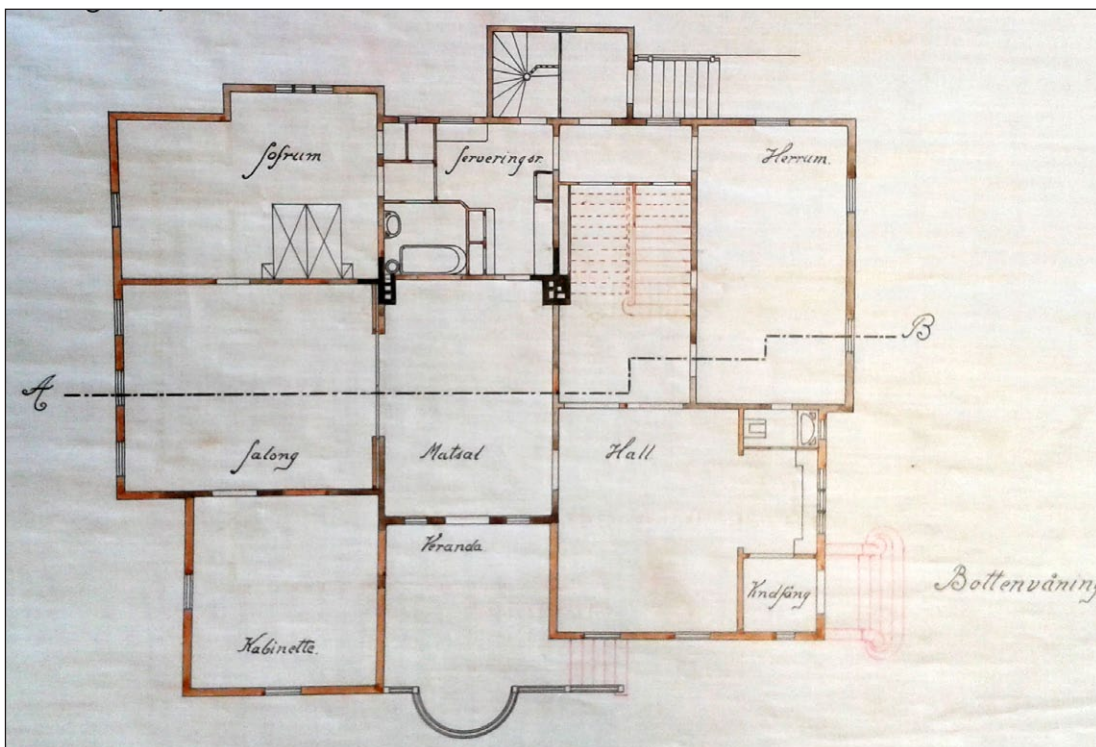
Kellarikerroksessa on kahdet uudet ulkoportaat, laajennuksia etelä- ja länsipuolelle, minkä seurauksena on jouduttu purkamaan ulkoseiniä ja eteläterassin perustukset. Uusi palvelijoiden porras on pohjoispuolella ja portaaseen on ulko-ovi. Kellarikerroksessa on keittiö, palvelijahuone, talonmiehen huone, pesutupa ja silityshuone.

Ensimmäisessä kerroksessa pääporras on korvattu uudella u-portaalla ja eteläjulkisivulle on suunniteltu uusi avoin veranta. Samalla on suunniteltu uusia sisäovia. Taloa on laajennettu etelään ja länteen. Kaakeliuunit, joitakin väliseiniä ja ulkoseiniä on purettu ja rakennettu uusia. Uudet portaat johtavat pääsisäänkäynnille ja verannalle. Julkisivut ovat puuverhoiltu (pysty- ja vaakalaudoitus), kellarikerrosta lukuunottamatta. Ensimmäisessä kerroksessa on makuuhuone, tarjoiluhuone, miesten huone, salonki, ruokailuhuone, eteishalli, kabinetti ja veranta.

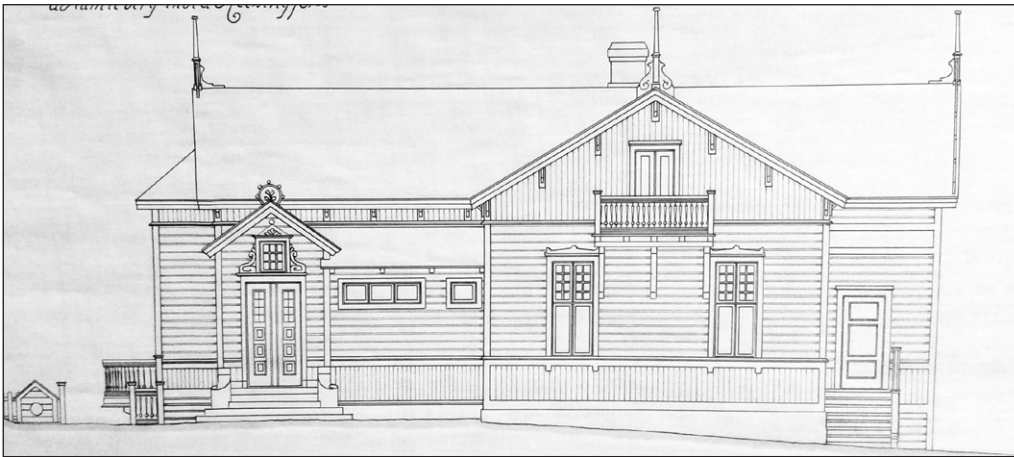
Piirustukset: kellarikerros, pohjakerros, itäjulkisivu, eteläjulkisivu, länsijulkisivu, pohjoisjulkisivu. (HKA)

Kellarikerros

1. kerros

Itäjulkisivu

Eteläjulkisivu

Länsijulkisivu

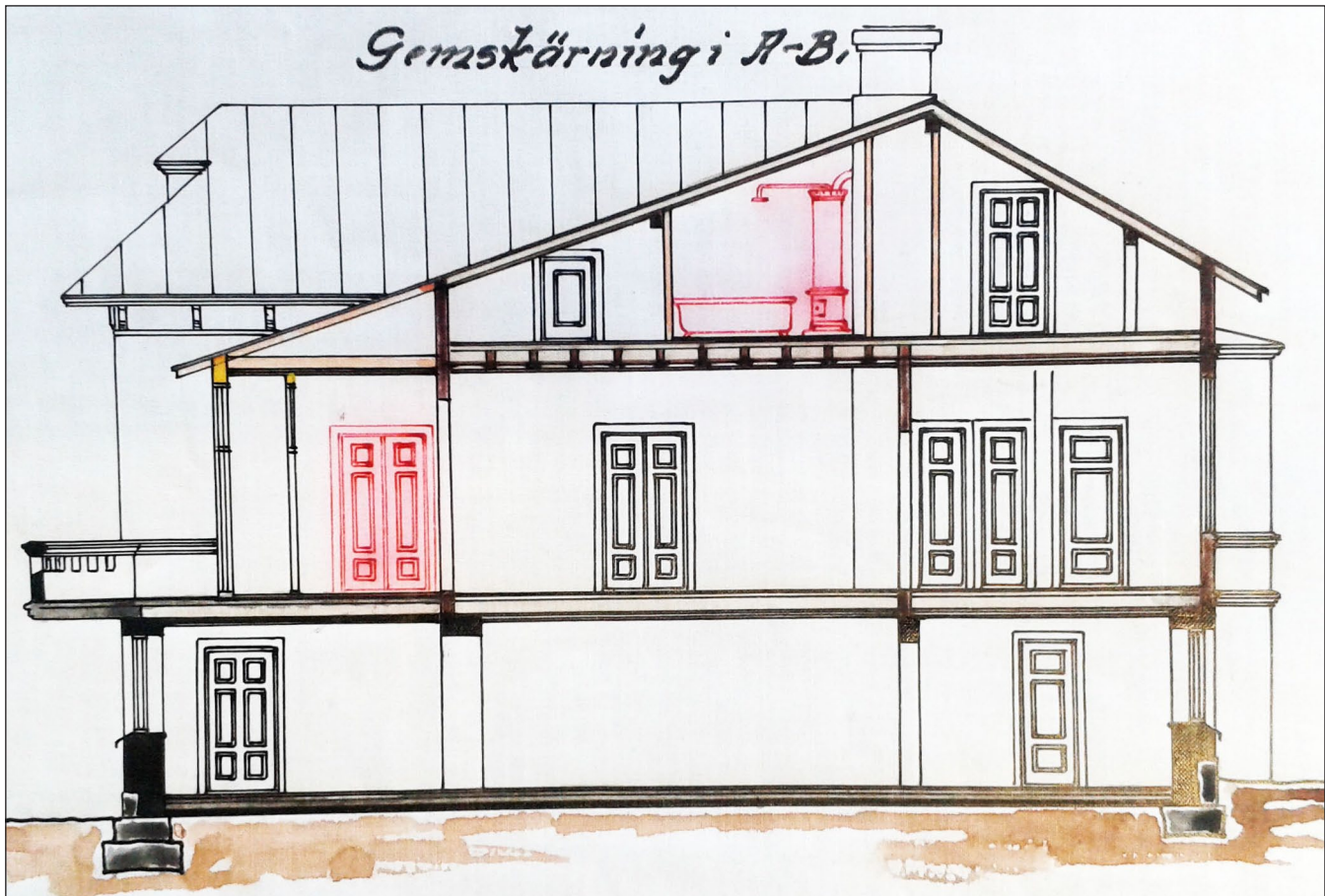

Pohjoisjulkisivu

1923 Nyberg

Diplomiarkkitehti **Albert Nyberg** teki piirustukset tulisijalle ja Bråvallen muutoksille. Muutoksiin lukeutuu uusi pääporras, uusi ulkoseinä eteläjulkisivulle 1.kerroksessa, uusia ovia ja uusia väliseiniä luoden useampia huoneita. Ullakkokerroksessa on uusi kylpyhuone, jossa on vedenlämmitin.

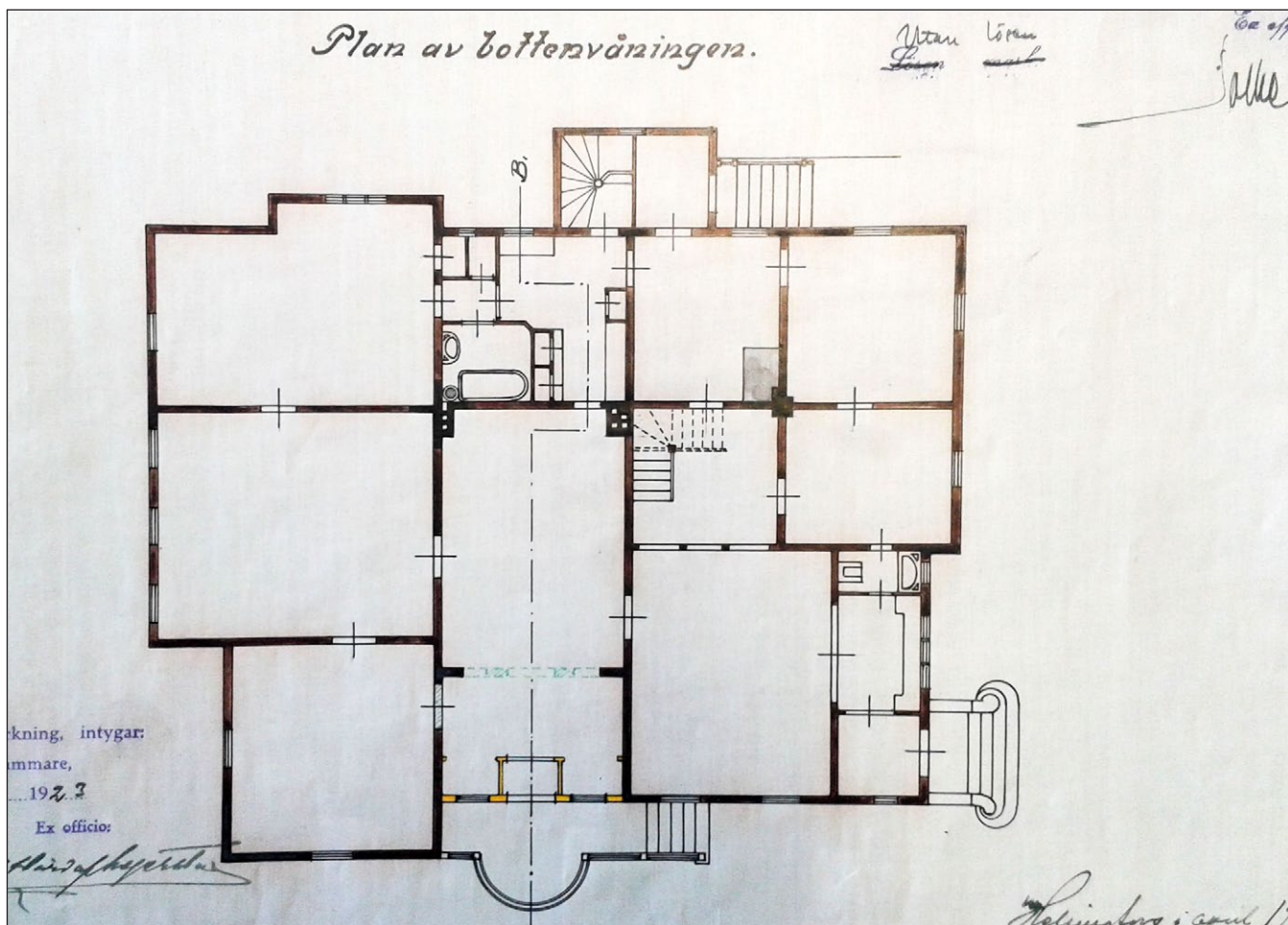
Piirustukset: leikkaus A-B, eteläjulkisivu, pohjakerros, 2.kerros. (HKA)

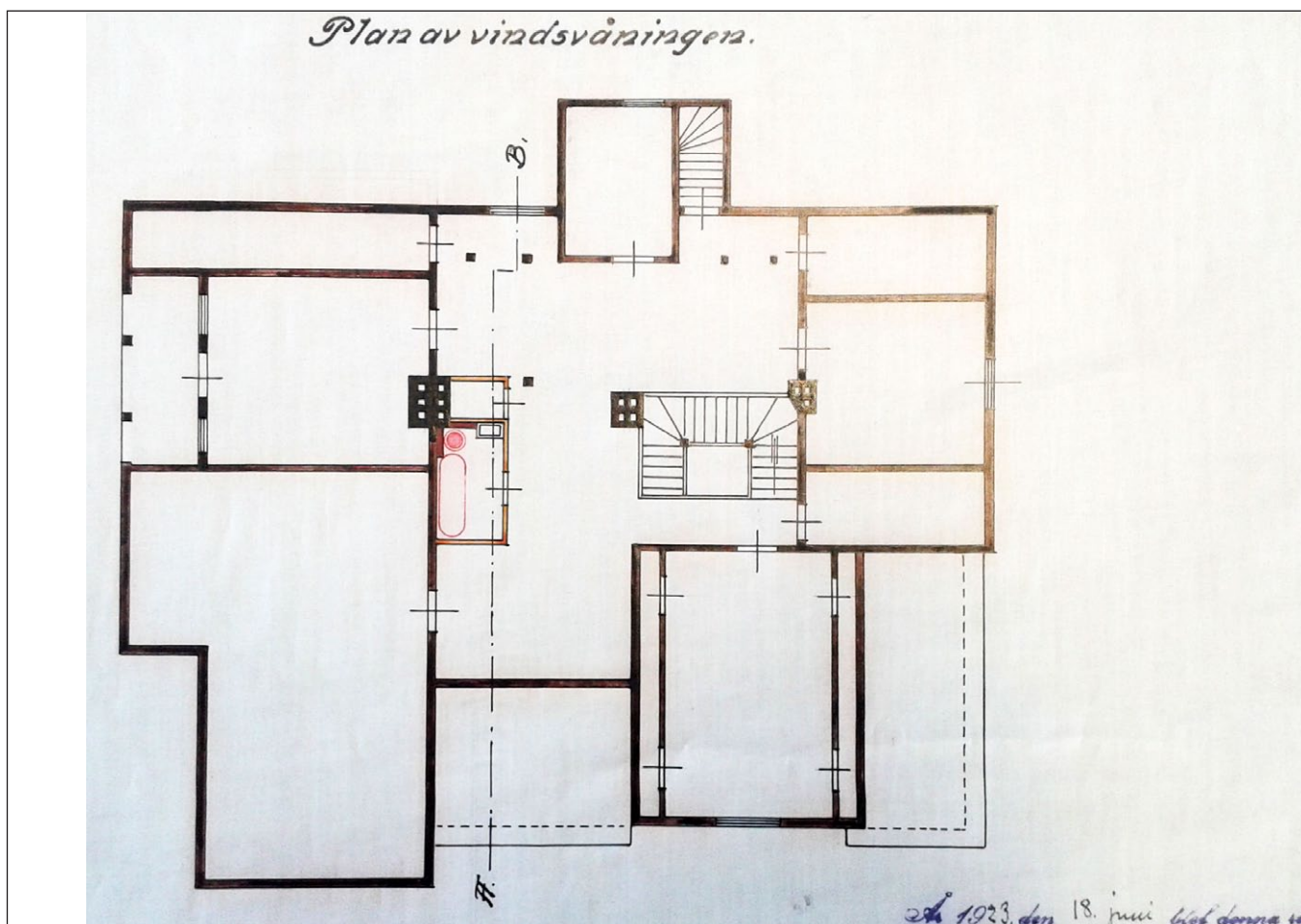
Leikkaus A-B

Eteläjulkisivu

Kellarikerros

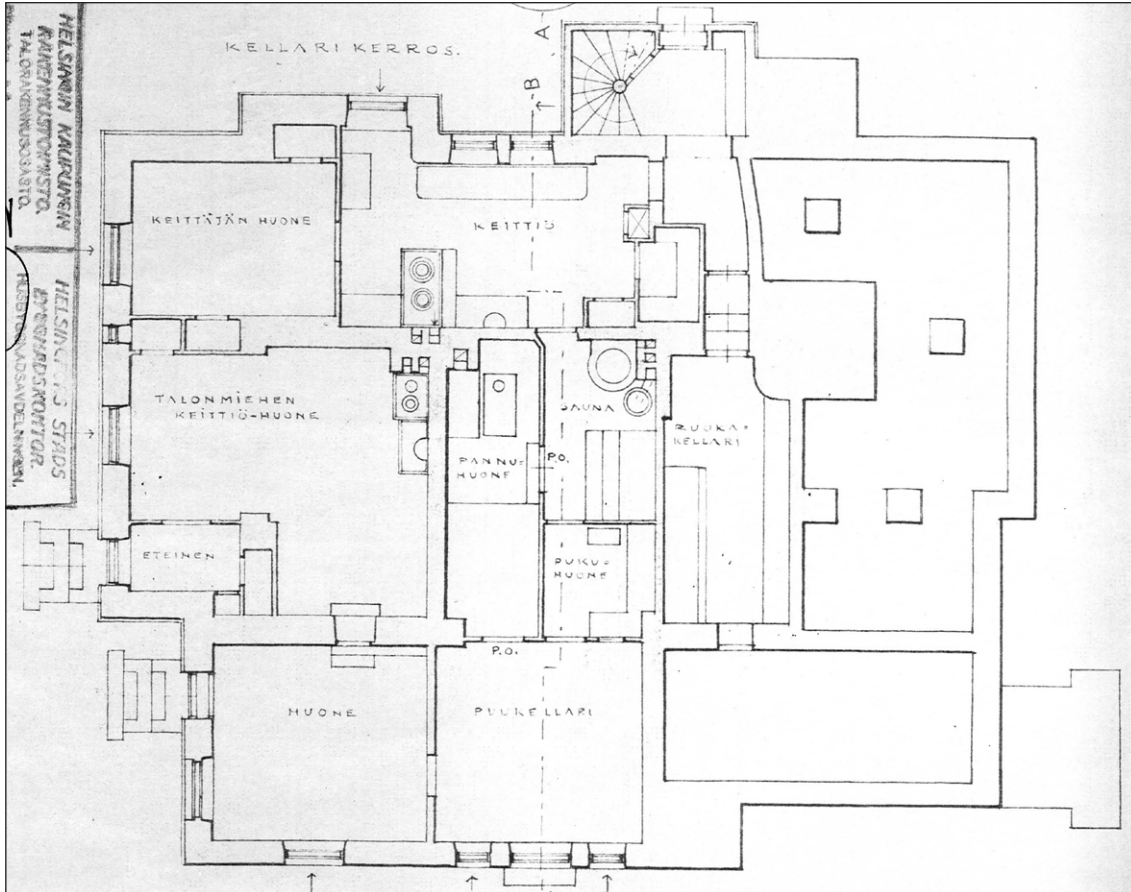

1.kerros

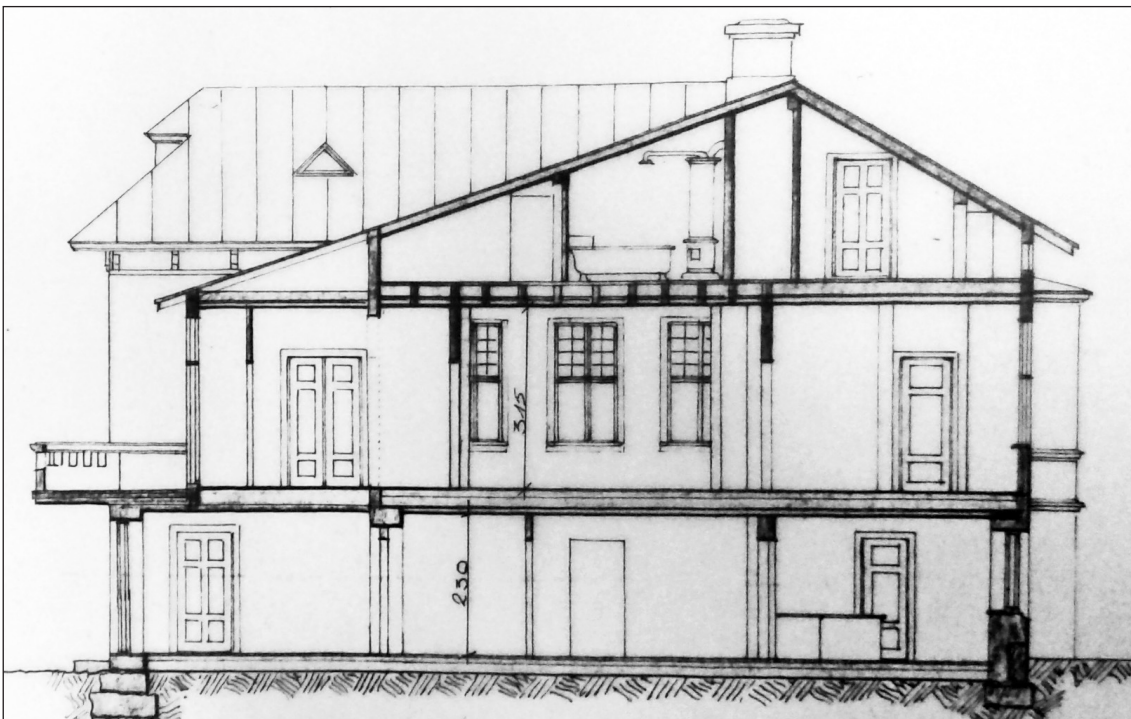
1948 Määttä

Apulaiskaupunginarkkitehti **Väinö Määttä** Helsingin kaupungin rakennustoimiston talorakennusosastolta suunnitteli päiväkodiksi muutetun huvilan päiväkotia koskevat muutokset. Toinen kerros on rajattu ullakko ja kanslia käyttöön eli se ei ollut tarkoitettu lapsille. Kellarikerroksessa on pannuhuone ja puukellari, mistä käsin taloa lämmitettiin. Muutosten myötä kellarissa on myös sauna, pukuhuone ja ruokakellari. Päiväkotitoiminta keskittyy ensimmäiseen kerrokseen, jossa on neljä "osastoa" ja uusi kylpyhuone. Eteisessä olevaa väliseinää on siirretty, eteiseen on tehty tuulikaappi ja salista on tehty yksi suuri tila. Talon keskiporras on uusittu. Lastentarhaksi on merkitty 96m² ja ullakkotiloiksi 98m².

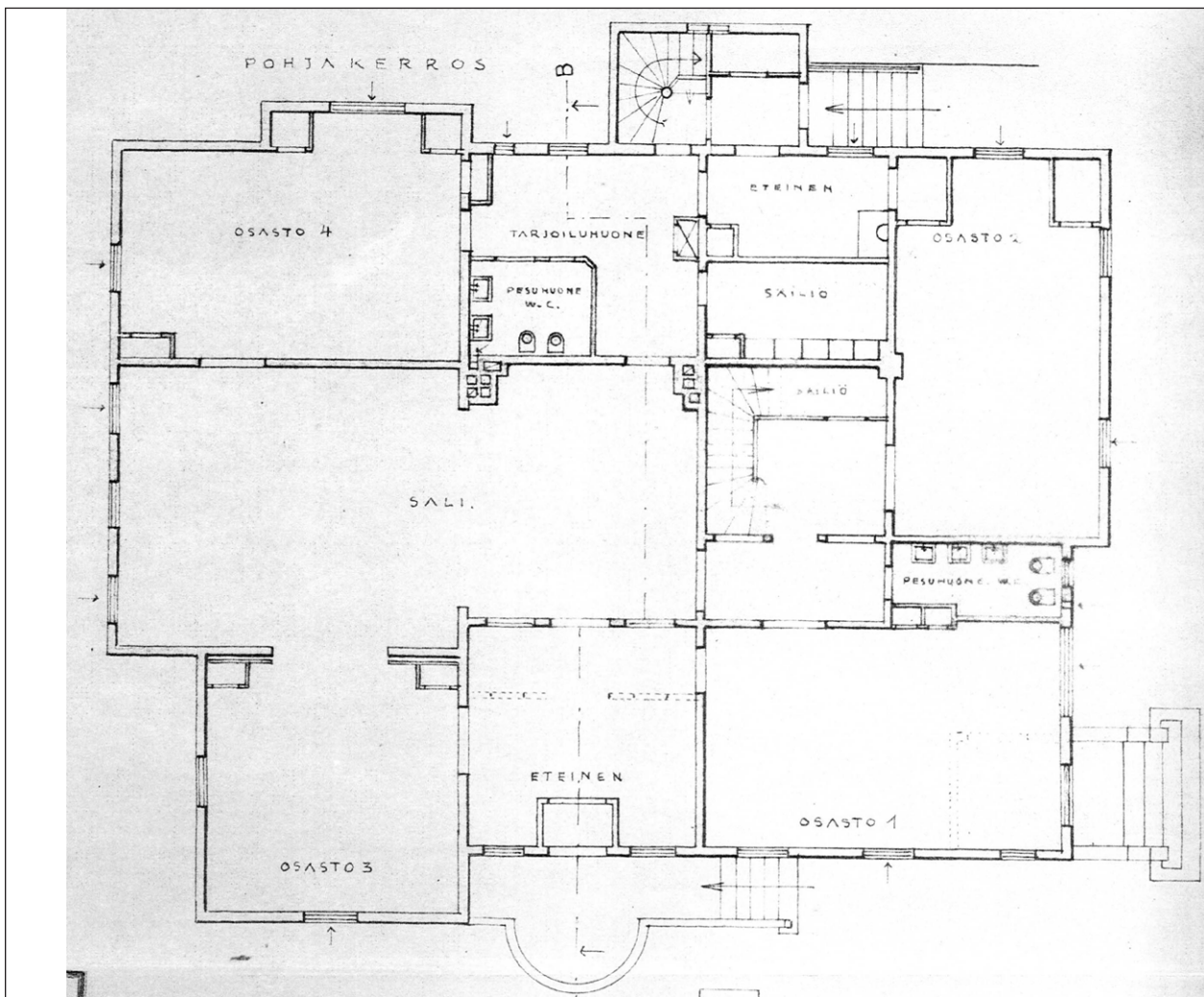
Piirustukset: Kellarikerros, leikkaus A-B, 1.kerros, 2.kerros. (HKR)

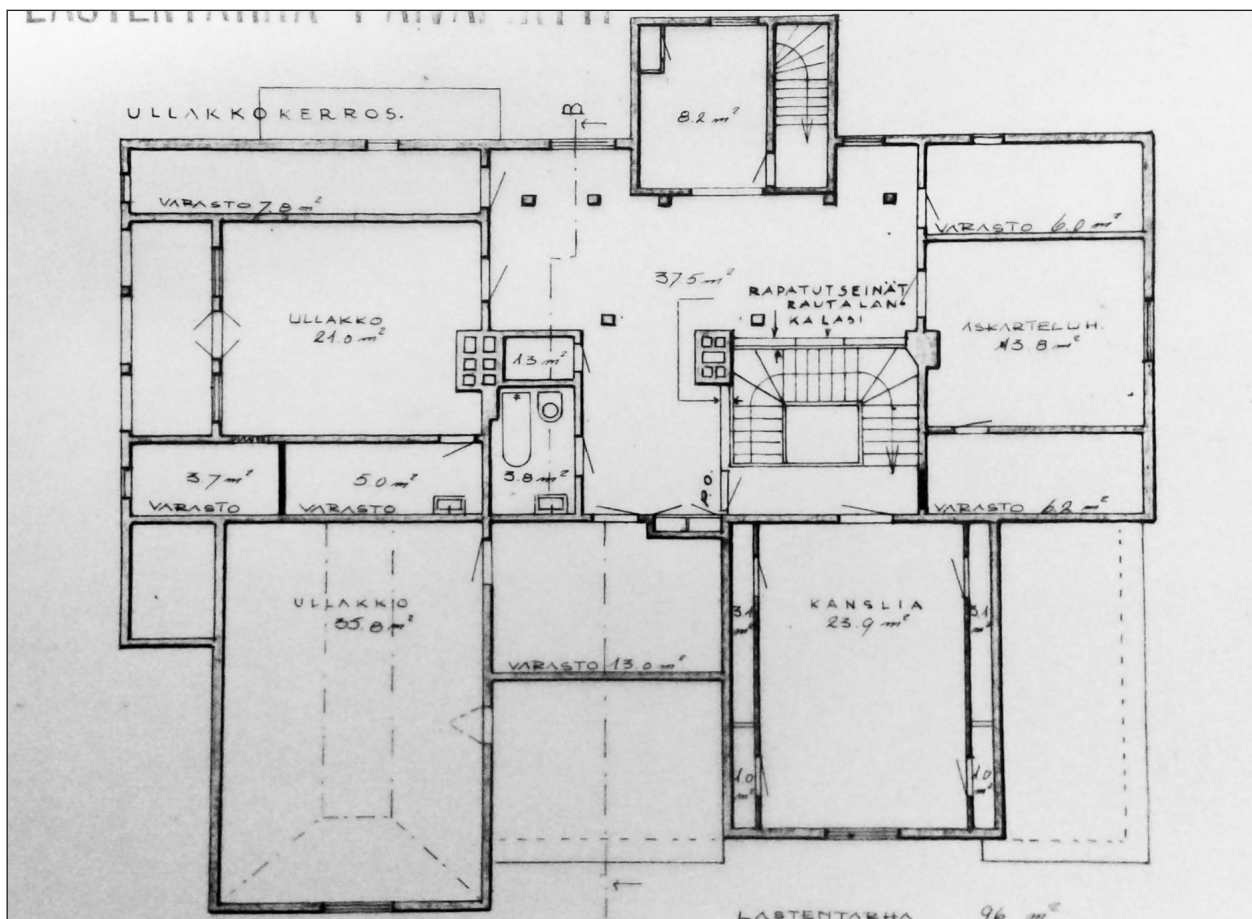
Kellarikerros

Leikkaus A-B

1.kerros

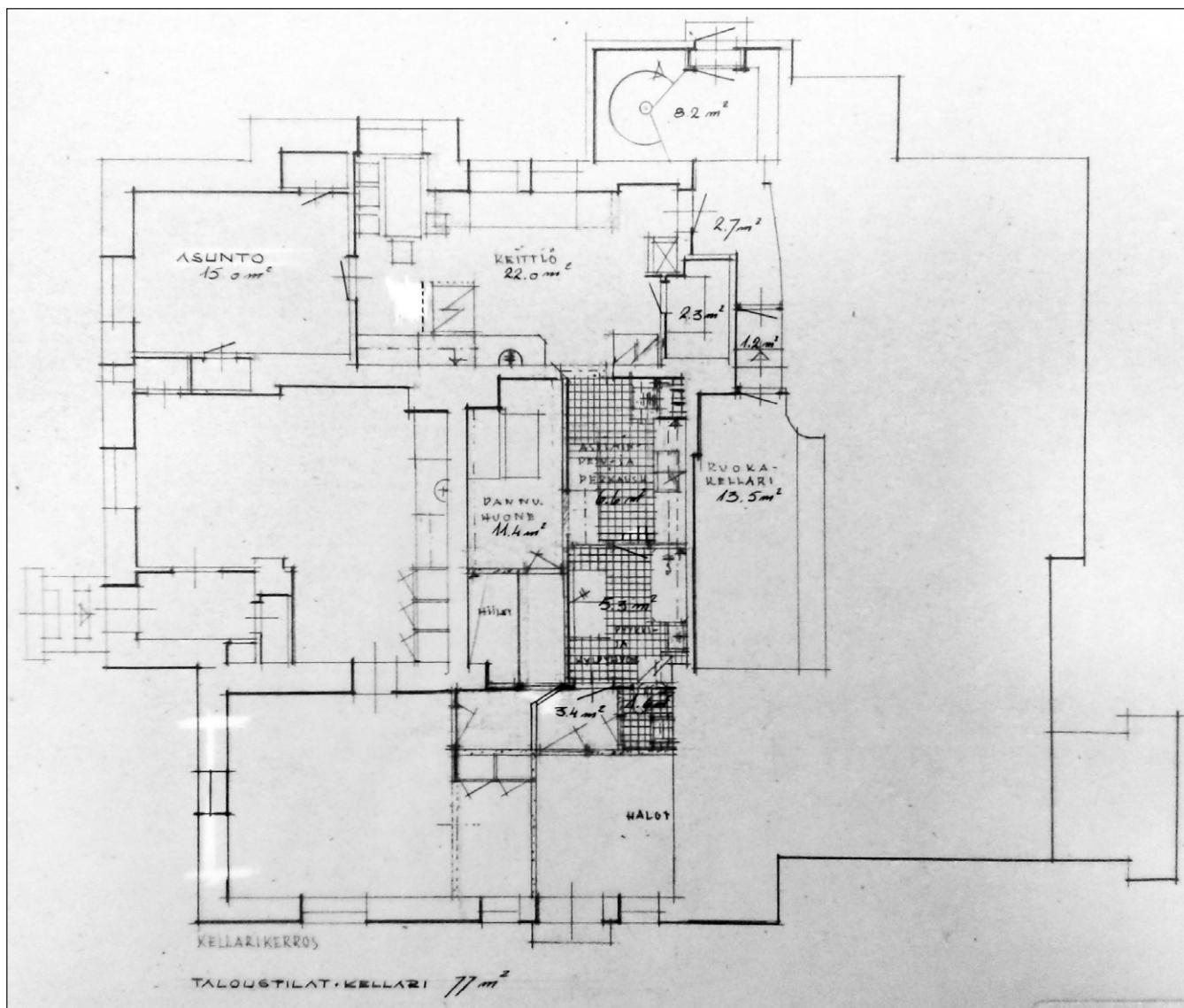

2.kerros

1954 Hanstén

Kitty Hanstén suunnitteli kellarikerrokseen saunan ja pukuhuoneen tilalle astianpesu- ja perkaushuoneen sekä pyykki- ja kylpyhuoneen. Pannuhuoneessa on erotettu väliseinän tila hiilille. Puukellaria on pienennetty, jolloin vastaavasti talonmiehen asunto on suurentunut.

Piirustukset: kellarikerros. (HKR)

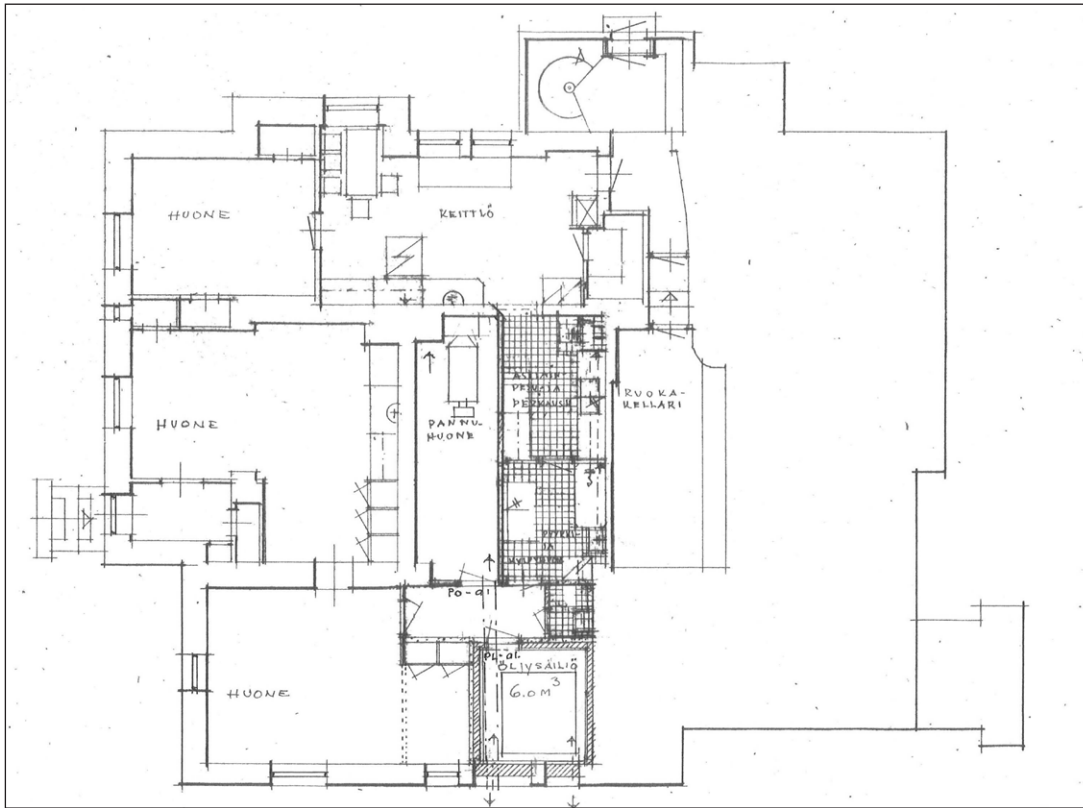
Kellarikerros

1969 Leppämäki

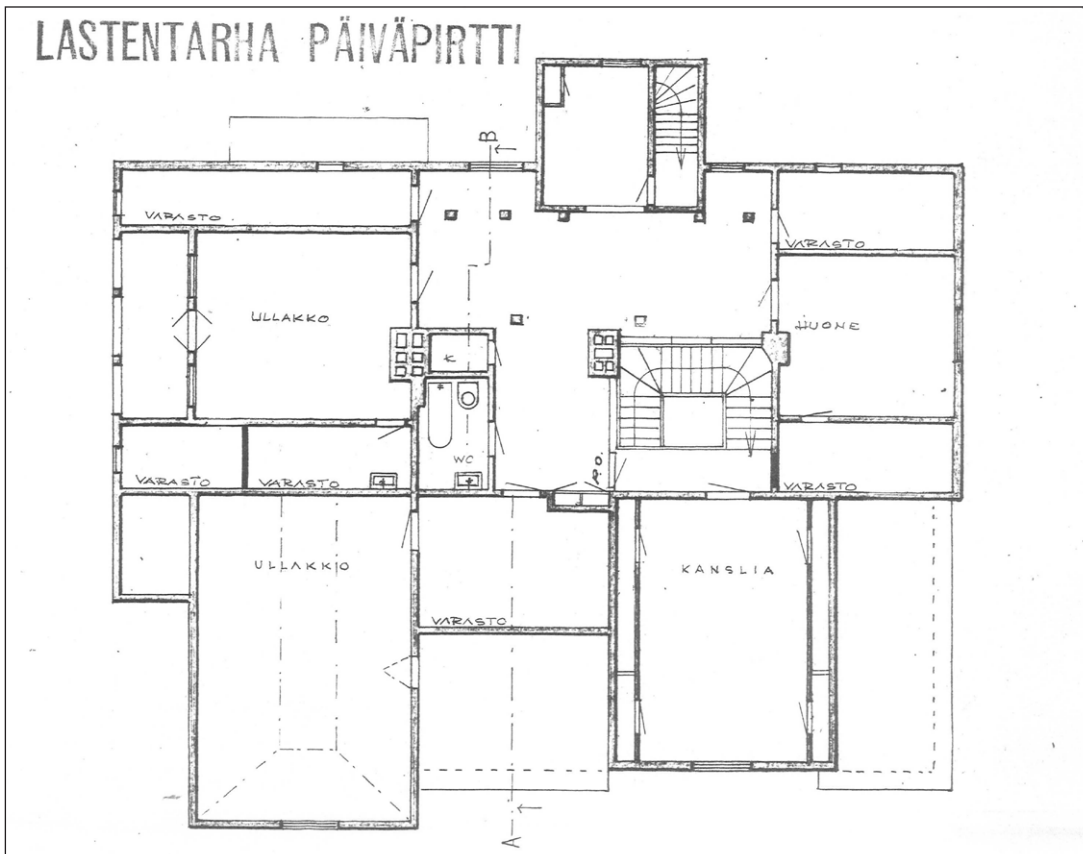
Virkaatekevä kaupungin arkkitehti **Ossi Leppämäki** suunnitteli rakennukseen lämpökeskuksen muutoksen kellarikerrokseen. Muihin kerroksiin ei tullut suuria muutoksia.

Pannuhuoneen lämmitysmuoto muuttui, kun halkovarasto muutettiin kuuden kuution öljysäiliötilaksi. Vuoden 1970 loppukatselmuspöytäkirjaan on kirjattu lisätoimenpide, jonka myötä kattilahuoneen savukanavan alaosaan asennetaan räjähdysluukku.

Piirustukset: kellarikerros, 1.kerros.(HKR)

Kellarikerros

1.kerros

1983 Berchtold

Arkkitehti **Anton Berchtold** teki muutos- ja perusparannussuunnitelmat päiväkodille. Rakennuksen pohjakerros ja 1.kerros olivat päiväkodin lasten käytössä, muut tilat toimistotiloina (ullakko) sekä henkilökunnan sosiaali- ja teknisinä tiloina ja laitoskeittiönä (pohjakerros). Palonviranomaisten vaatimuksesta tilat uusittiin vastaamaan sen hetken vaatimuksia. Osa vanhasta portaasta purettiin ja uusittiin uloskäytävät, mikä aiheutti väliseinien purkua ja uusien oviaukkojen rakentamista.

Rakennuslupahakemuksessa haetaan käyttötarkoituksen muutosta, kantavan rakenteen muutosta ja huoneiden jakamista ja yhdistämistä. Kellari-, 1. ja 2.kerrokseen on haettu niissä sijaitseviin päiväkotitiloihin huonetilajärjestelyihin muutosta mm. uloskäytävien ym. osalta. Poikkeuksena vaatimukseen on erikseen mainittu rakennuksen olevan korkeampi kuin sen pitäisi olla paloapidättävän rakennuksen määräysten mukaan.

Muutossuunnitelmista on olemassa myös rakennepiirustukset (Helsingin kaupungin rakennusvirasto, talosuunnitteluosasto, rakennesuunnittelutoimisto) ja LVI-piirustukset (Insinööritoimisto Läng Oy). (RAKVV)

Kellarikerros: Lisätty ja uusittu ovia, talonmiehenasuntoa suurennettu, uusittu kierreporras pohjoisreunalle, tilamuutoksia.

Öljysäiliö	-> varatila
Ruokakellari	-> Henkilök. pukuh.
Astianpesuh.	-> Vaatehuoltotila
Pannuh.	-> Lämmönjakokeskus
Keittäjänh.	-> Henkilökunnan ruokailu

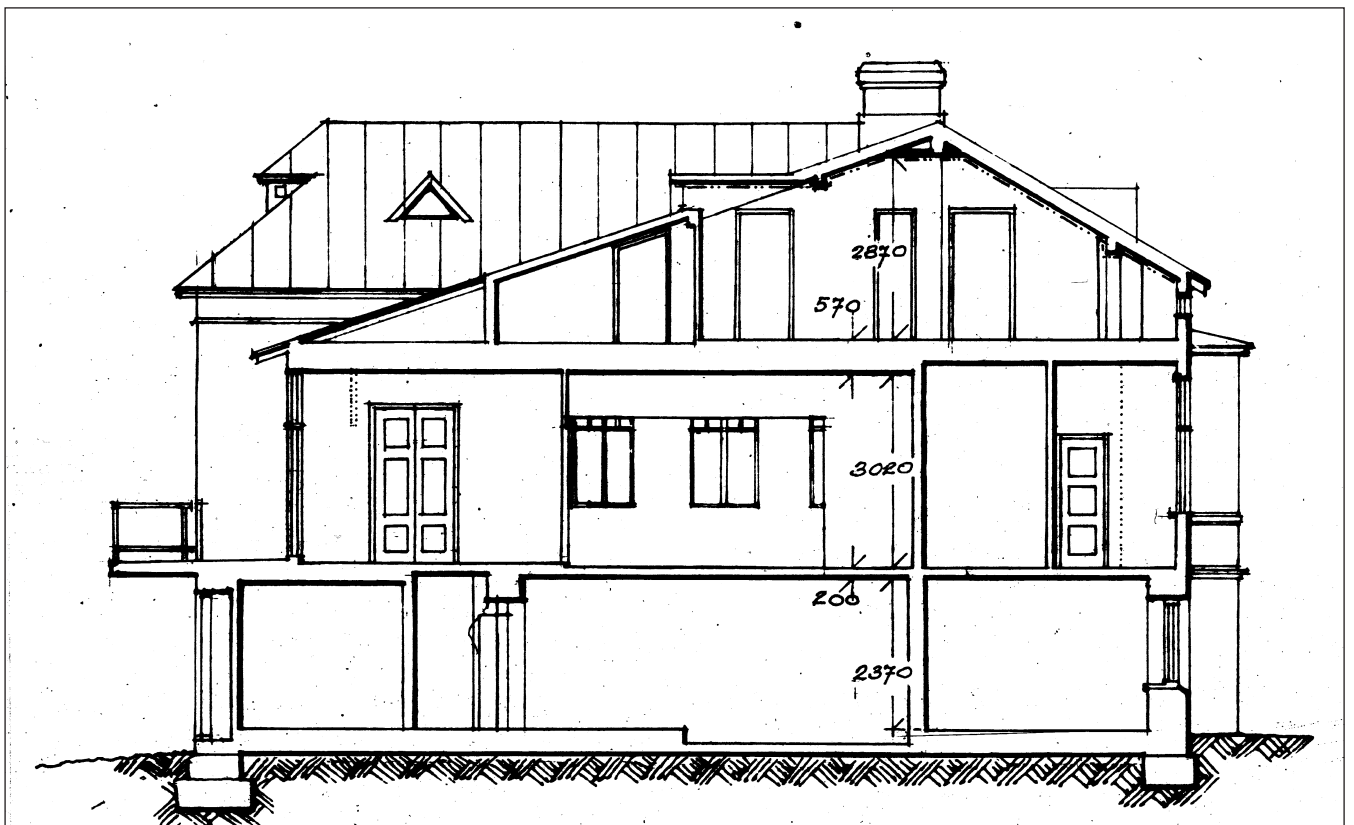
1.kerros: Väliseiniä, kaappeja ja tuulikaappi purettu, uusittu ovia, tilamuutoksia.

Eteinen	-> lepohuone
Eteinen + Säiliö	-> pukuhuone 20 lasta
Osasto 1	-> vaatetila 12 lasta
Osasto 2	> Ruokailu- ja askarteluhuone
Osasto 3	-> Pienryhmätila
Osasto 4	-> Ruokailu- ja askarteluhuone
Sali	-> Sali, lepo

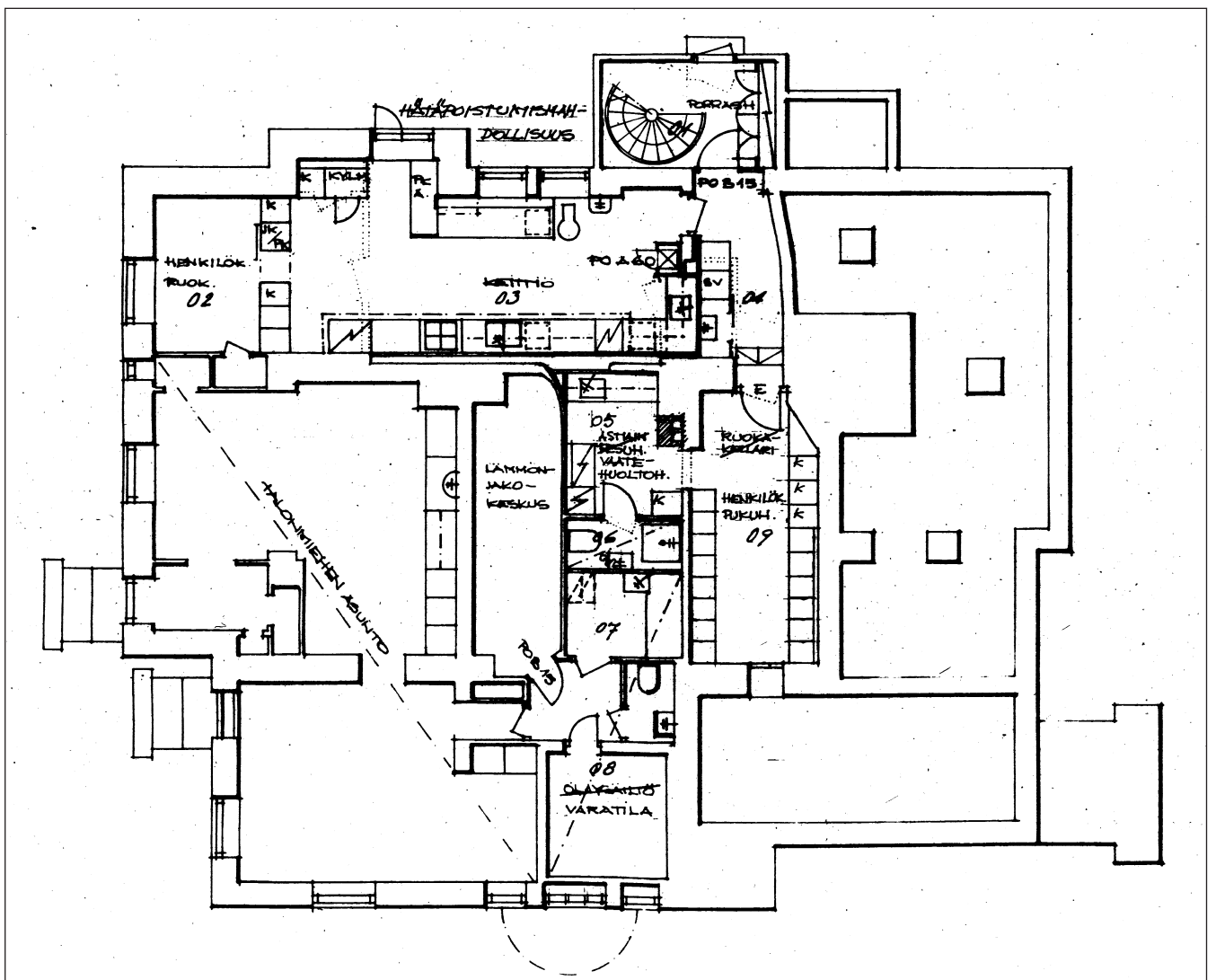
2.kerros: Uusittu ovia, lisätty säleikkö IV-konehuoneeseen, lisätty palonestomaali pukuh. 27 kattoon, länsijulkisivulle lisätty kaksi kolmiokattoikkunaa, tilamuutoksia.

Pienryhmätila	-> Ruokailu- ja askarteluhuone
Kanslia	-> Henkilökunnan huone
Huone	-> Toimisto- ja toimenpidehuone
Henkilökunnan pukuh.	-> Ilmastointikonehuone

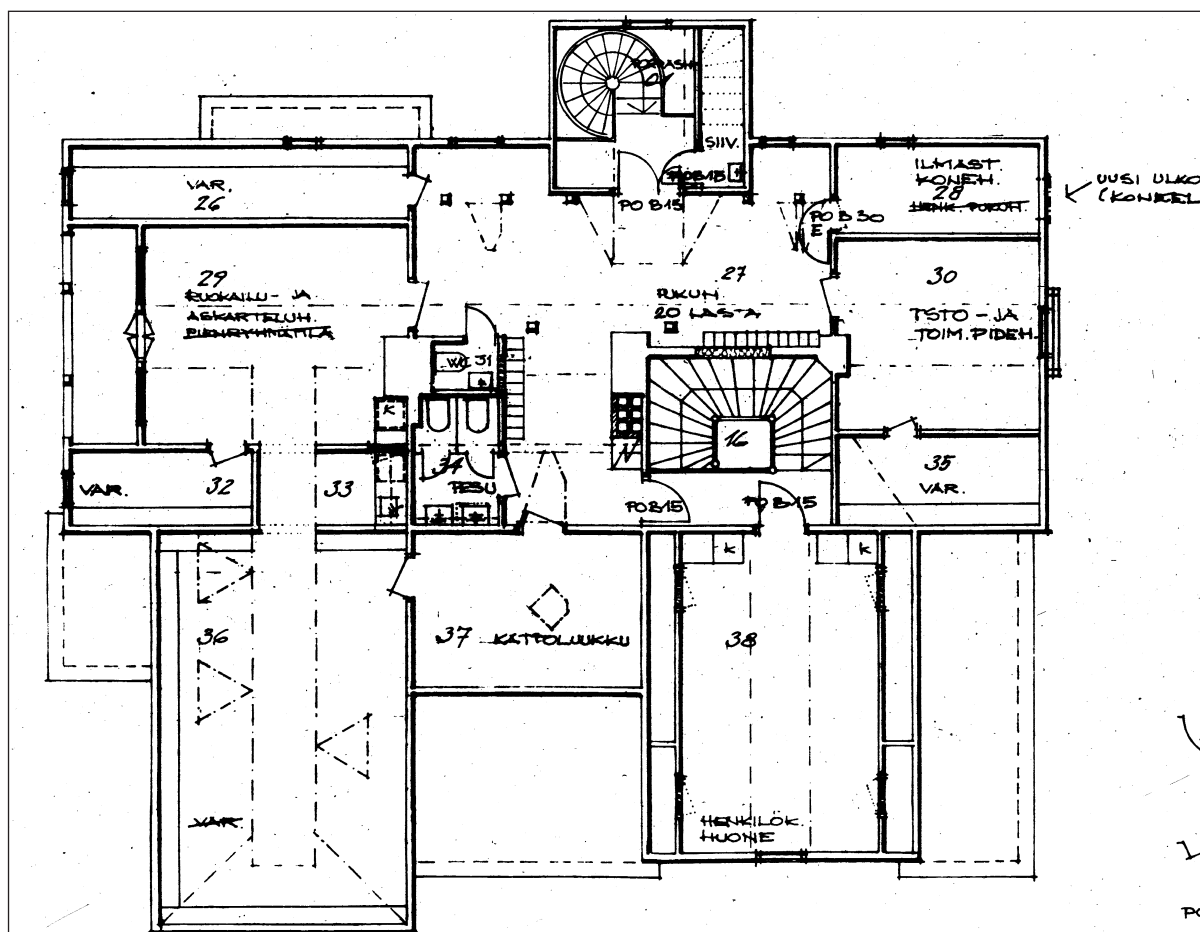
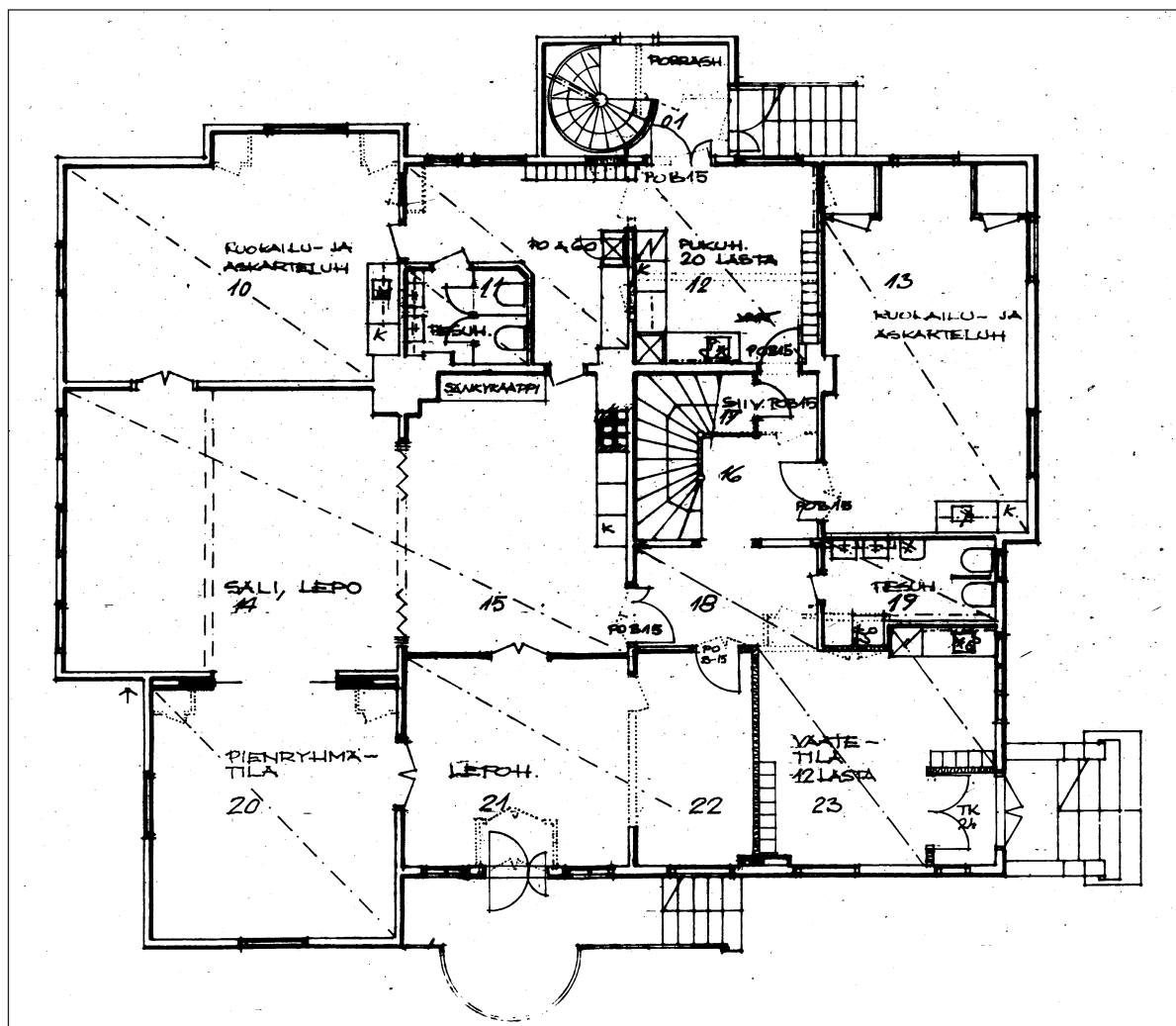
Piirustukset: leikkaus A-B, kellarikerros, 1. kerros, 2. kerros, itäjulkisivu, eteläjulkisivu, länsijulkisivu, pohjoisjulkisivu. (RAKVV)

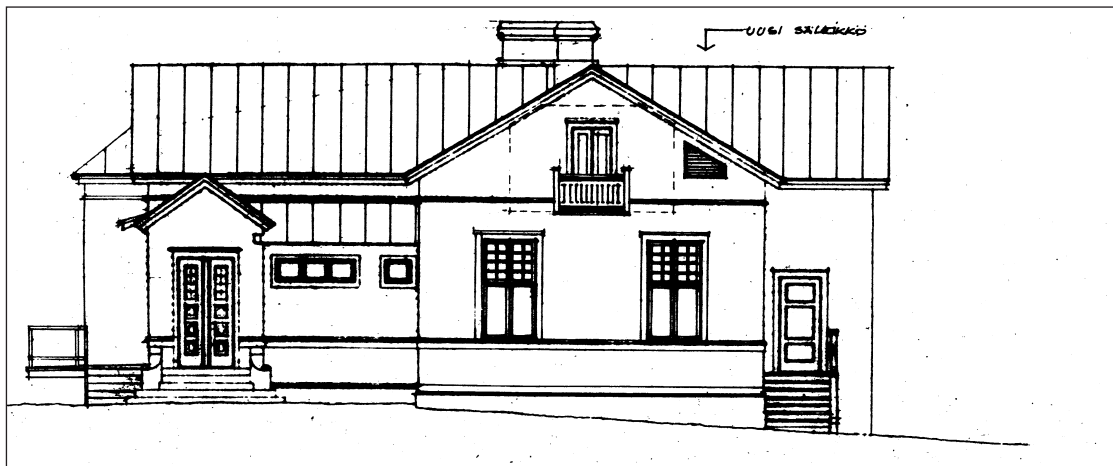

Leikkaus A-B

Kellarikerros

Itäjulkisivu

Länsijulkisivu

Eteläjulkisivu

Pohjoisjulkisivu

7. RAKENNUSKOHTAISET LIITTYMÄT

Ajantasaiset johtokartat ovat Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittaussosastolta, karttapalvelusta. Alla on eritelty pohjakarttaan puhelin ja tietoliikennekaapelit, sähkökaapelit, vesi- ja viemärijohdot sekä kaasu- ja kaukolämpöjohdot.

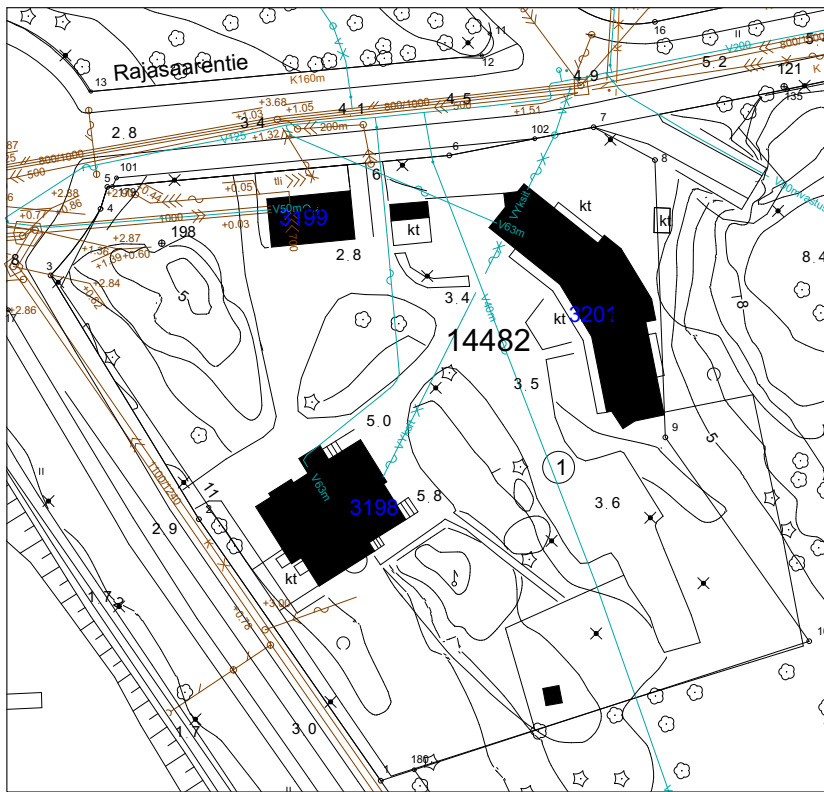
Puhelin- ja tietoliikennekaapelit on kytketty huvi-
laan pohjoispuolelta, Rajasaarentien liittymistä.

	P1	Kaapeli, 1 kouru/suojaputki		Merkkiantenni
	P2	Kaapelimatto, 2 kourua/suojaputkea		T Tv ok
	Pkva16	Kanava, 16 putkea		Muu viestintä, Televisio, Valokuitu
	115	Kaivo, vetokaivo		Elisa, TeliaSonera, TDC, Telia...
				P, Tele, TEur, Telia

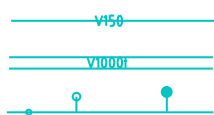

Sähkökaapelit.

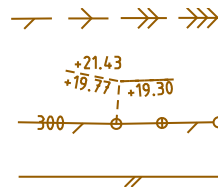
	110 kv	Sähkökaapeli 110 kilovoltia		Kaapelimatto, kaapeleiden keskinäinen järjestys,
	Z	Sähkökaapeli		jänniteluku ja käytöstä poistettu kaapeli.
				Liikenteenohjaus tunnistin

Vesijohdot kulkevat huvilan ja päiväkotia Piilopirtin välistä liittyen pohjoispuolella Rajasaarentien verkostoon. Viemärijohdot puolestaan johtavat Merikannontielle, huvilan lounaispuolelle.

Vesijohdot, koko, materiaali
m(muovii), a(alasbesii), c (kupari), l (leräs), jos mallei
on valurautaa tai tunteamat, silä ei merkitä kar
Sulku, vesiposti ja paloposti (maapäälinen)

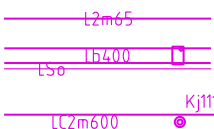
Sade-, Jäte-, Seka- ja Painevesiviemäri
jos materiaali on betonia tai tunteamat
sitä ei merkitä kartalle.

Sadevesiviemäri, koko, tarkastuskaivo, siiviläkaivo,
kannenkorkeus, juoksukorkeudet, virtaussuunta,
imu-/purkuaukko

Ylivuotoputki

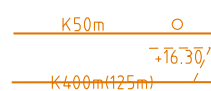

Brävala on liitetty kaukolämpöön, jonka johdot kulkevat rakennuksen koillispuolella.

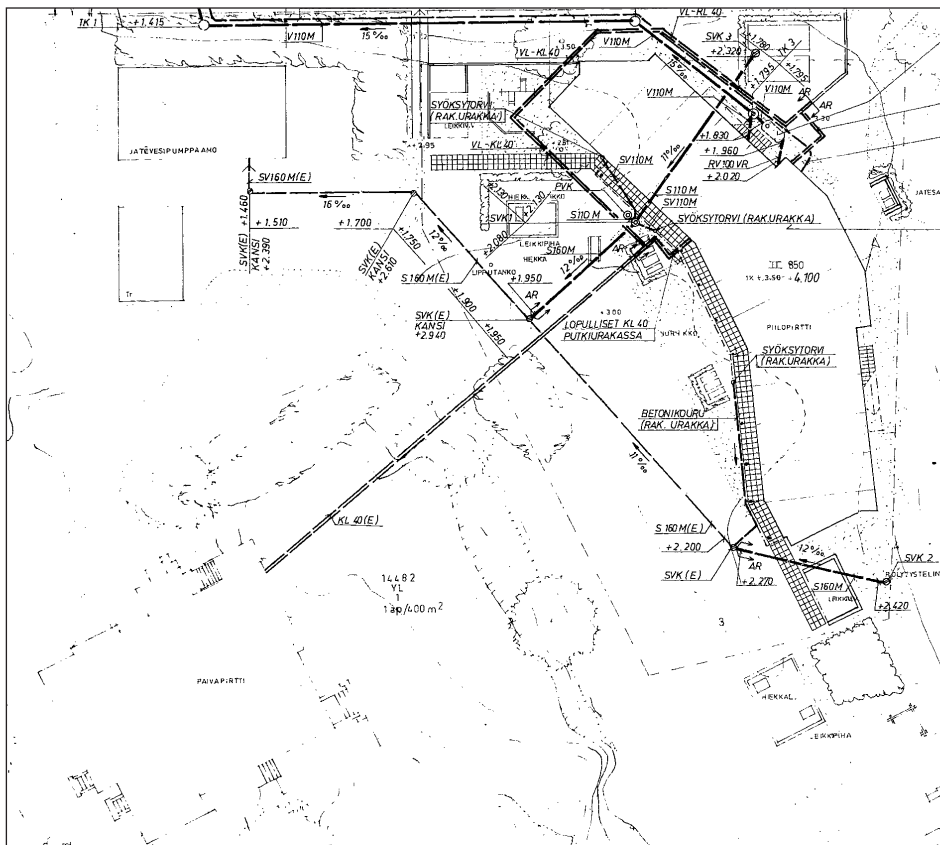
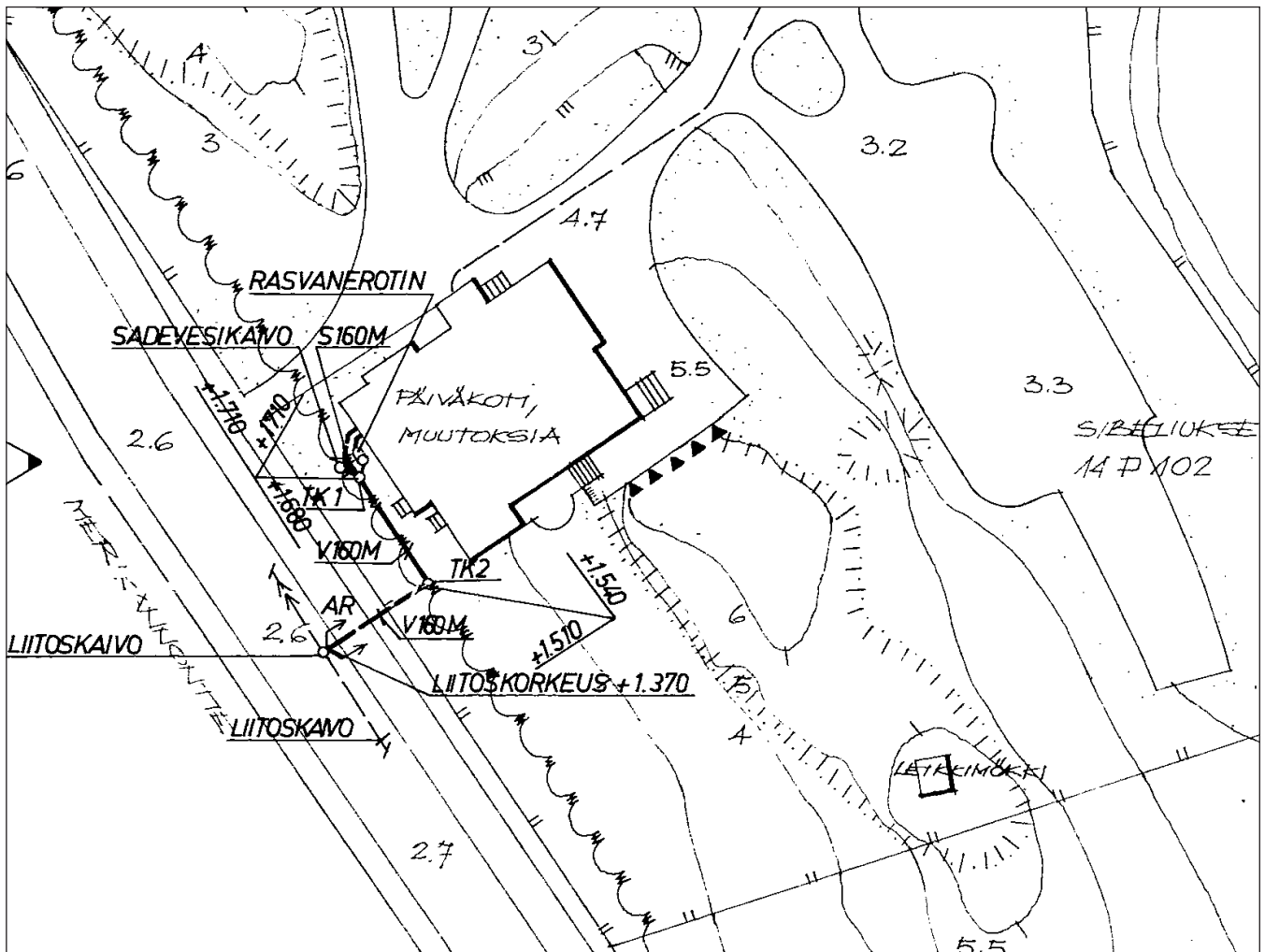
Kaukolämpöjohto, 2 pulkea, ulkokuorimateriaali,
nimelliskoko, salaoja ja kaivo.

Kaukojäähdytysjohto, 2 pulkea, ulkokuorimateriaali,
koko, kaivo

Kaasujohto, koko, materiaali ja sulkuventtiili,
jos materiaali on valurautaa tai tunteamat
sitä ei merkitä kartalle.

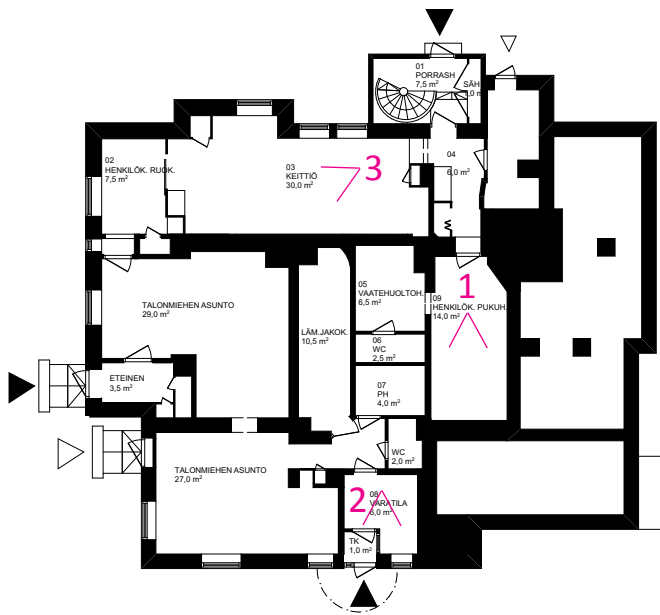
Sujuttamalla saneerattu, lakikorkeus

Yllä ote piirustuksesta "Ulkopuoliset vesi- ja viemärijohtot", jonka on tehnyt Insinööritoimisto Lång Oy vuonna 1984. Piirustuksessa näkyy uusi vesijohto, lisäty sadevesiviemäri ja rasvanerotinkaivo. (HKR)

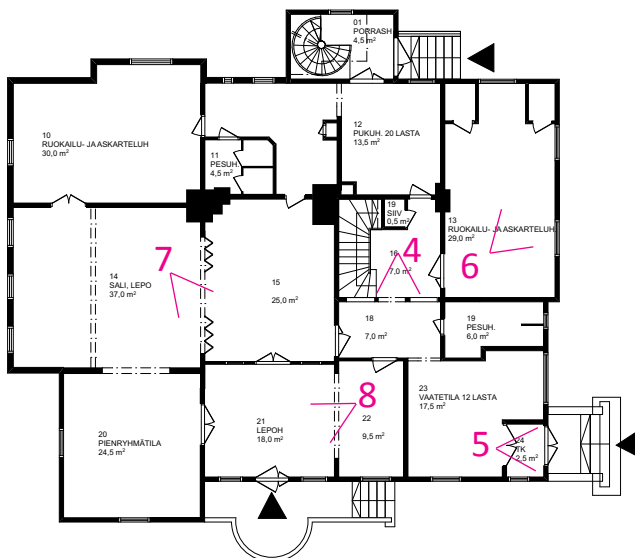
Alla on ote piirustuksesta "Ulkopuoliset vesi-, viemäri- ja kaukolämpöjohtot", mikä koskee päiväkotia Piilopirttiä, mutta jossa näkyy myös kaukolämmön liittyminen Piilopirtin kautta Brävalaan. Piirustuksen on laatinut Insinööritoimisto Lång Oy vuonna 1986. (HKR)

8. VALOKUVIA SISÄTILOISTA 2017

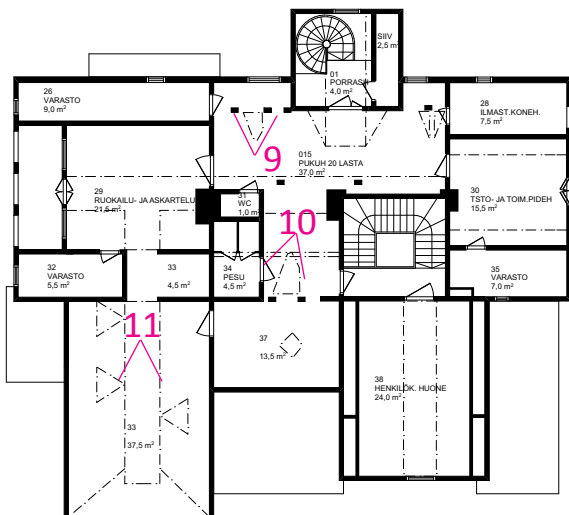
Kellarikerros:

1. Henkilökunnan pukuhuone
2. Varatila/märkäeteinen
3. Keittiö

1.kerros:

4. Porrasaula
5. Tuulikaappi: vanha ulko-ovi ja ikkunamaalaus
6. Ruokailu- ja askarteluhuone
7. Sali, lepo
8. Lepuhuone

2.kerros:

9. ullakon aula-alue
10. ullakon aula-alue
11. Leikkitala?

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

9. YHTEENVETO

Merenrannalla sijaitseva suojeltu huvila Bråvalla on yksi harvoista säilyneistä rakennuksista entisellä ”huvilatontti”-alueella Helsingin Taka-Töölössä. Huvila seisoo erillään muista rakennuksista puoliksi kallion päällä ja se on selvästi havaittavissa Merikannontieltä. Muuten se sulautuu sitä ympäröivään puistomaisemaan.

Arkkitehti Theodor Höijerin suunnittelema rakennus on valmistunut 1800-luvun lopulla. Se on puurunkoinen ja ulkopuolelta keltaiseksi rapattu. Rakennus oli alun perin asuinkäytössä, mutta se myytiin Helsingin kaupungille 1942, jolloin toiminta oli jo muuttunut päiväkodiksi. Päiväkotina rakennus ehti toimia 72 vuotta, kunnes se jouduttiin sulkemaan sisäilmaongelmien vuoksi. Rakennus on ollut tyhjillään kuusi vuotta ja sille etsitään uutta käyttötarkoitusta ja kunnostajaa.

Pihaympäristö on huvilan viereisen päiväkodin aktiivisessa käytössä. Huvilan tontti on aidattu, mutta se sulautuu osaksi Sibelius-puiston maisemaa. Rakennus on arkkitehtuuriltaan monimuotoinen ja siihen on useampia sisäänkäyntejä. Sitä on laajennettu ja tiloja on muutettu vuosisadan aikana. Viimeisin muutos oli vuoden 1984 peruskorjaus. Laajennuksista ja muutoksista huolimatta rakennus näyttää ulkoapäin yhtenäiseltä eikä sisätiloistakaan ole helppo erottaa eri aikakausien muutosalueita.

10. LÄHDELUETTELO

Lyhenteet:

HKA	Helsingin kaupunginarkisto
HKR	Helsingin kaupungin rakennusviraston arkisto
KL	Kaisa Laine, Sibeliuksen ja Topeliuksen puistojen historiaselvitys ja yleissuunnitelma.
KMO	Helsingin kaupungin kiinteistöviraston kaupunkimittausosasto
KSV	Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirasto
KV	Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tilakeskus
RAKVV	Helsingin rakennusvalvontaviraston arkisto
TS	Tutkimusselostus, Rakenne- ja Sisäilmatutkimukset 13.10.2009.

Arkistot:

Helsingin kaupunginarkisto. (Eläintarhantie 3 F)

Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto. (Sofiankatu 4).

*14 Lasten päivähoitotoimi, kansa- ja peruskoulut, ammattikoulut ja aikuisopetus
Humalistonkatu, Humallahti, Humalluodot
Rajasaari, Rajasaarentie*

Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviraston arkisto. (Siltasaarenkatu 13).

Helsingin kaupungin rakennusviraston arkisto. (Kasarminkatu 21).

Painetut lähteet:

Helsingin kaupungin rakennusvirasto, talosuunnitteluosasto (1984). *Helsingin kaupungin päiväkotirakennukset*. Suurpiiri 1. N:o 1/84.

Laine, Kaisa (2013). *Sibeliuksen ja Topeliuksen puistojen historiaselvitys ja yleissuunnitelma*. Diplomityö. Aalto yliopisto, Arkkitehtuurin laitos.

Lindh, Tommi (2002). *Töölöläisfunktionalismin neljä vaihetta*. Lisensiaatintutkielma. Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosasto, Espoo.

Saari, Maria (2009). *Tutkimusselostus. Rakenne- ja Sisäilmatutkimukset 13.10.2009*. Helsingin kaupunki, Rakennusvirasto.

10. LIITE.

Alkuperäinen myytisopimus vuodelta 1942 koskien huvila Bråvallen ostoa Helsingin kaupungille.

*Wärendra köpsamtiden (225 000)
mark kröres. Helsingfors stad
21 mars 1942
Säljaren: Helsingfors stad
Köparen: Helsingfors stad*

Köpsbrevet

Köpsbrev,
=====

Undertecknad försäljer härmed till Helsingfors stad
sina ägande å Bråvalla benämnda villapercell N° 24 i Hum-
leberg i denna stad ägande byggnader, nämligen en huvud-
byggnad, en liderbyggnad, ett vedskjul och en lekstuga
samt alla å sagda arrendeområde befintliga anläggningar på
följande villkor:

- 1) Köpeskillingen utgör tvåhundra-tjugufemtusen (225,000)
mark, som erlägges kontant omedelbart efter undertecknandet
av detta köpsbrev .
- 2) Säljaren försäkrar, att den försälda egendomen ic-
ke graveras av några andra inteckningar än den som den
4 januari 1933 fastställes i arrenderätten till ifrågava-
rande område jämte byggnader Helsingfors stad till säker-
het för erläggande av det årliga arrendet för området,
samt att de försälda byggnaderna besväras endast av tven-
ne hyreskontrakt , som äro årskontrakt, gällande från den
1 september till 1 september med uppsägningstid inom maj
månad, och för vilka hyran nu är, för den ena 2.035 mk
och för den andra 2.200 mk i månaden.
- 3) I köpet ingår även all brandredskap samt övriga
till gårdens skötsel hörande inventarier.
- 4) Emottagningen av den försälda egendomen anses hava
skett den 1 innevarande mars och svarer köparen för alla
utgifter, som belöpa sig till tiden efter sagda dag och
tillhör köparen även alla inkomster från den försälda egen-
domen efter nämnda dag.
- 5) Arrendekontraktet rörande ovannämnda villaområde , som
utarrenderats till säljaren av Helsingfors stad, annulleras

från den 1 innevarande mars.

Detta köpebrev har uppgjorts i tvenne likalydande exemplar, det ena åt säljaren och det andra åt köparen.

Helsingfors, den 2/ mars 1942.

Ellen Lagerberg
genom Notariehuset
enl. fullmakt

Med detta köp är Helsingfors stads fastighetsnämnd i enlighet med stadsfullmäktiges därom den 18 februari 1942 fattade beslut nöjd. Ort och tid som ovan.

På fastighetsnämndens vägnar:

M. Hannic

J. Pentti Penttinen

Bevittnar:

Teittu Pasanen.

Lars Larschall.